

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037 w województwie łódzkim

opracowany w ramach projektu „Ochrona torfowisk alkalicznych (7230) południowej Polski”

Świebodzin 2017

**Wykonawca:
Klub Przyrodników**

w ramach projektu pn. „Ochrona torfowisk alkalicznych (7230) południowej Polski” współfinansowanego ze środków Komisji Europejskiej (instrument finansowy LIFE+) oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz porozumienia nr 37/2015 z dnia 08.06.2015 r. z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Łodzi

Autorzy:

**Dorota Horabik – koordynator projektu PZO
Robert Stańko – ekspert botanik
Łukasz Kwaśny - ekspert GIS**

Projekt i zakupy finansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz unijnego instrumentu finansowania LIFE+

Spis treści

1.	Etap wstępny pracy nad Planem	4
1.1.	Informacje ogólne	4
1.2.	Ustalenie terenu objętego Planem	5
1.3.	Mapa obszaru Natura 2000	6
1.4.	Opis założeń do sporządzenia Planu	10
1.5.	Przedmioty ochrony wg. obowiązującego SDF (stan na kwiecień 2016)	14
1.5.1.	Siedliska	14
1.5.2.	Gatunki roślin	15
1.6.	Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności	16
1.7.	Zespół Lokalnej Współpracy	18
2.	Etap II Opracowanie projektu Planu	21
2.1.	Ogólna charakterystyka obszaru	21
2.2.	Struktura własności i użytkowania gruntów (Dane z programu CORINE Land Cover 2006 – poziom 3)	32
2.3.	Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka	32
2.4.	Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego	32
2.5.	Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane	44
2.5.1.	Typy siedlisk przyrodniczych	44
2.5.2.	Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru	47
3.	Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem	49
3.1	Rzeczywisty stan ochrony	49
3.2	Referencyjny stan ochrony	54
4.	Analiza zagrożeń	58
5.	Cele działań ochronnych	60
6.	Ustalenie działań ochronnych	61
7.	Wskazania do dokumentów planistycznych	64
8.	Przesłanki sporządzenia planu ochrony	64
9.	Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic	65
9.1	Projekt zmiany SDF	66
9.2	Projekt zmiany granicy obszaru	66
10.	Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu	66
11.	Zestawienie uwag i wniosków	68
12.	Literatura	69

Szablon projektu dokumentacji Planu

Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 *Torfowiska nad Prosną PLH100037* w województwie łódzkim

1. Etap wstępny pracy nad Planem

1.1. Informacje ogólne

Nazwa obszaru	Torfowiska nad Prosną
Kod obszaru	PLH100037
Opis granic obszaru	Załącznik nr 1
SDF	Załącznik nr 2
Położenie	Województwo łódzkie, powiat wierszowski, gmina Galewice
Powierzchnia obszaru (w ha)	95,55
Status prawny	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty, zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej z dnia 7 listopada 2013 r., której aktualne brzmienie zawiera Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 9 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia dziesiątego, zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE L. 2016.353/324).
Termin przystąpienia do sporządzenia Planu	21.08.2015 r.
Termin zatwierdzenia Planu	
Wykonawca projektu Planu	Klub Przyrodników, ul. 1 maja 22, 66-200 Świebodzin, tel. tel. 68-3828236, e-mail: kp@kp.org.pl
Planista Regionalny / Osoba odpowiedzialna w RDOŚ w Łodzi	Maria Caban, RDOŚ w Łodzi, ul. Traugutta 25, 90-113 Łódź, e-mail: maria.caban.lodz@rdos.gov.pl , tel.42 66-50-970
Sprawujący nadzór	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi, ul. Traugutta 25, 90-113 Łódź, e-mail: sekretariat.lodz@rdos.gov.pl , tel.: 42 66-50-370, fax: 42 66-50-371

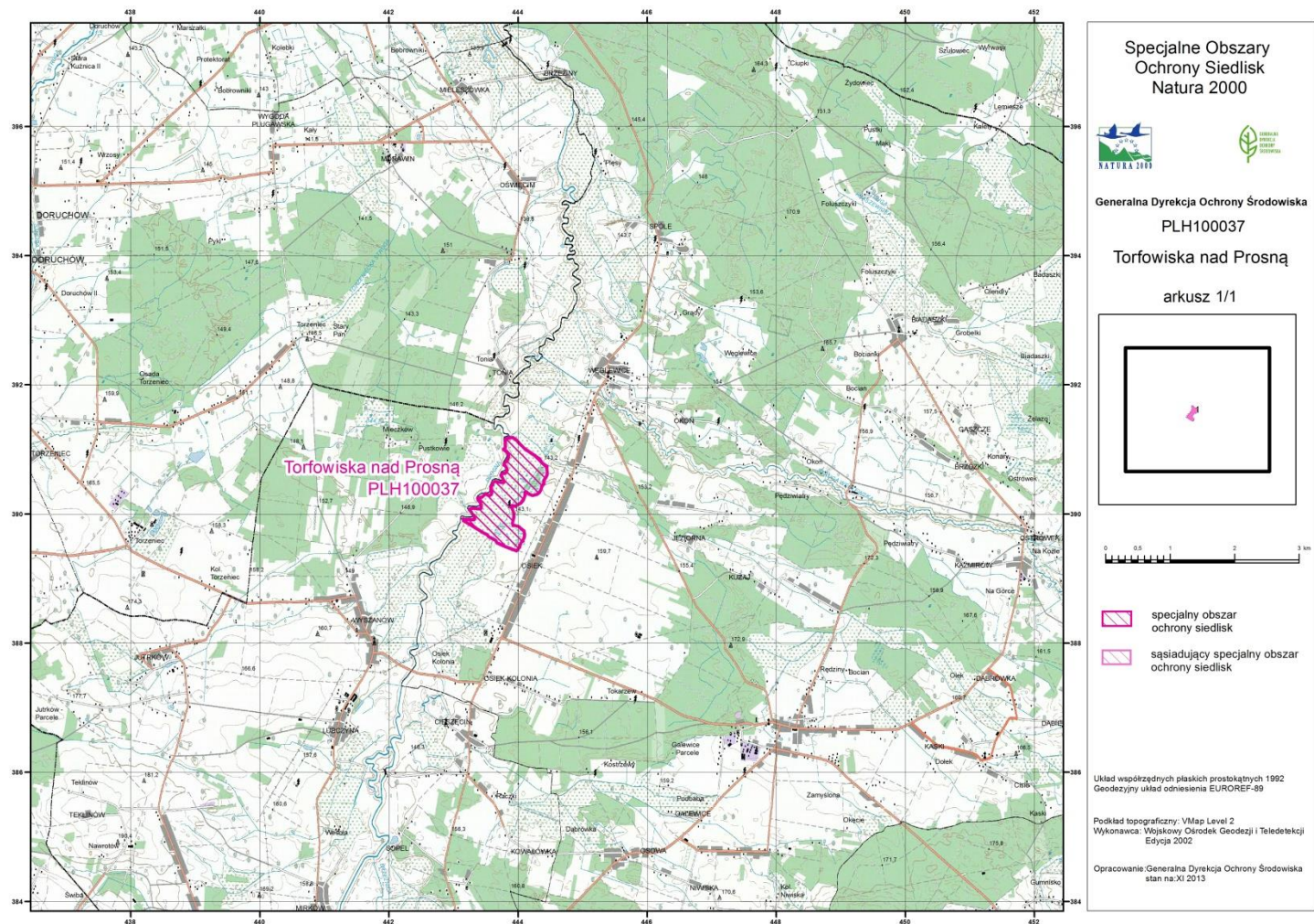
1.2. Ustalenie terenu objętego Planem

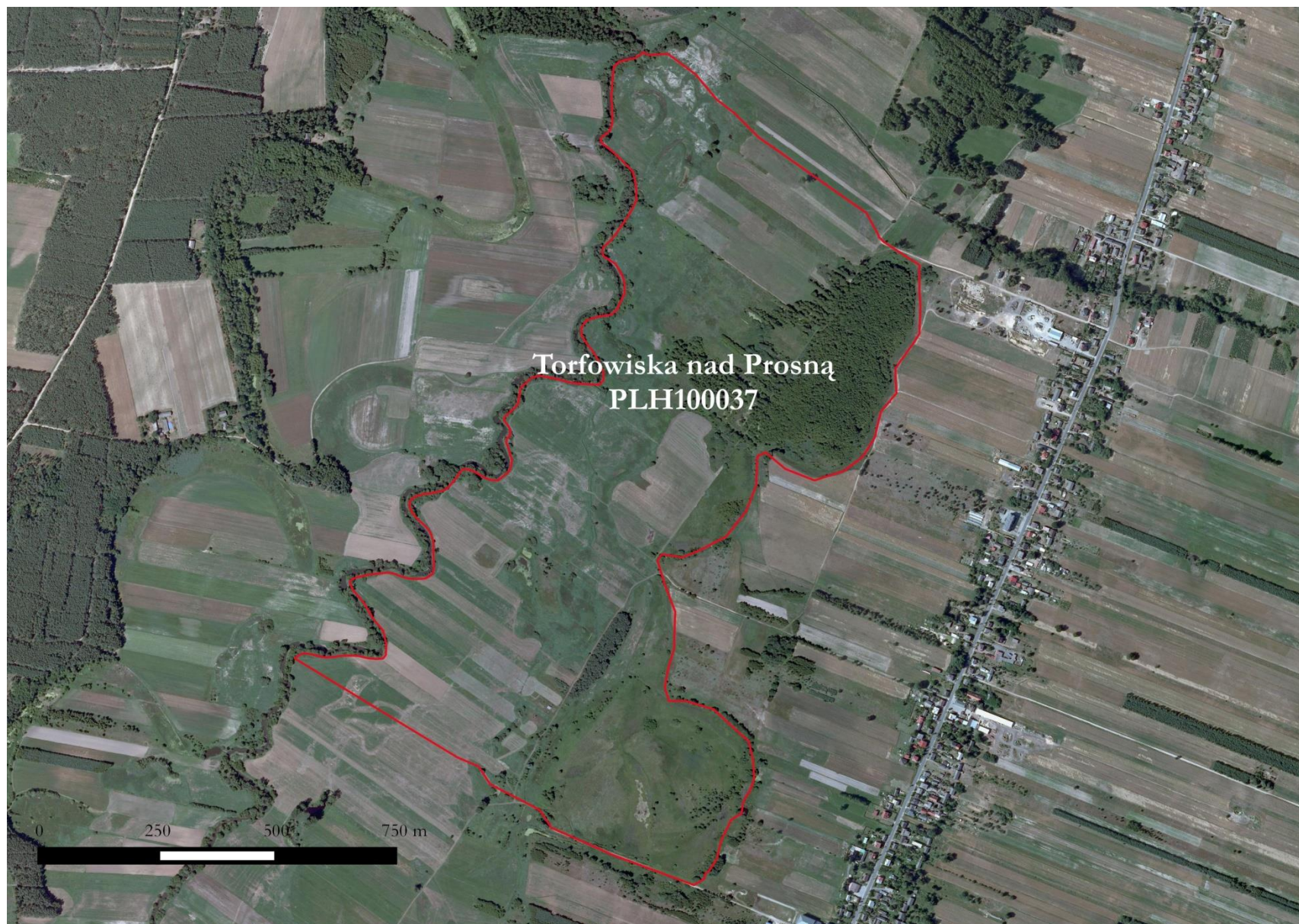
Lp.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa, pokrywającej/go się z obszarem, która/e może powodować wyłączenie części terenu ze sporządzania Planu	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa pokrywająca się z obszarem [ha]
-	-	-	-	-

Teren objęty PZO: Obszar Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037 o powierzchni **95,55** [ha].

1.3. Mapa obszaru Natura 2000

Mapa obszaru Natura 2000 objętego Planem

Opis granic obszaru Natura 2000 objętego Planem

Lp.	X	Y
1	443865,70	391187,09
2	443880,96	391182,01
3	443918,21	391184,20
4	443977,36	391140,38
5	444021,18	391087,79
6	444058,43	391059,31
7	444108,82	391008,92
8	444336,68	390848,98
9	444360,78	390805,16
10	444362,97	390798,59
11	444373,93	390787,64
12	444448,42	390739,43
13	444448,42	390715,33
14	444448,42	390680,28
15	444450,61	390651,80
16	444448,42	390594,83
17	444437,46	390577,30
18	444398,03	390522,53
19	444398,03	390500,62
20	444400,22	390469,95
21	444367,35	390430,51
22	444362,97	390412,98
23	444354,21	390375,74
24	444327,92	390334,11
25	444288,48	390305,63
26	444227,13	390285,91
27	444165,79	390310,01
28	444124,16	390345,06
29	444106,63	390336,30
30	444104,44	390274,95
31	444082,53	390220,18

Lp.	X	Y
32	444040,90	390167,60
33	443986,13	390139,12
34	443948,88	390123,78
35	443905,06	390130,35
36	443896,30	390117,21
37	443911,64	390066,81
38	443933,55	390009,85
39	443931,35	389930,98
40	443918,21	389887,16
41	443911,64	389849,91
42	443920,40	389821,43
43	443955,45	389821,43
44	444014,61	389803,90
45	444045,28	389775,42
46	444089,10	389735,98
47	444097,87	389694,35
48	444100,06	389659,30
49	444095,68	389643,96
50	444089,10	389628,63
51	444080,34	389615,48
52	444075,96	389604,53
53	444073,77	389584,81
54	444051,86	389571,66
55	444029,95	389525,65
56	444021,18	389488,41
57	444005,85	389464,30
58	443997,08	389457,73
59	443994,89	389446,78
60	443972,98	389433,63
61	443802,09	389497,17
62	443672,82	389554,13

Lp.	X	Y
63	443648,72	389591,38
64	443543,56	389646,15
65	443519,46	389683,40
66	443473,45	389703,12
67	443132,74	389910,33
68	443132,89	389912,77
69	443137,94	389915,85
70	443146,94	389921,14
71	443155,40	389921,40
72	443165,99	389920,08
73	443181,07	389915,85
74	443195,89	389913,20
75	443214,67	389914,26
76	443228,16	389916,38
77	443248,27	389917,17
78	443264,15	389916,38
79	443286,90	389911,35
80	443303,84	389909,76
81	443317,86	389910,82
82	443323,68	389918,23
83	443324,47	389930,13
84	443324,21	389943,63
85	443321,03	389956,33
86	443318,12	389969,56
87	443306,75	389982,79
88	443296,16	389995,49
89	443287,43	390011,10
90	443277,91	390027,50
91	443265,74	390041,79
92	443255,95	390052,64
93	443249,86	390064,28

Lp.	X	Y
94	443248,27	390074,07
95	443255,42	390078,83
96	443266,00	390082,80
97	443278,17	390085,18
98	443290,87	390088,09
99	443304,63	390089,41
100	443326,59	390091,80
101	443339,82	390089,68
102	443355,96	390083,59
103	443371,57	390079,36
104	443387,97	390078,30
105	443407,55	390079,36
106	443421,58	390088,09
107	443425,02	390100,26
108	443425,02	390112,96
109	443423,16	390139,16
110	443424,22	390144,71
111	443423,43	390157,68
112	443419,72	390170,91
113	443414,96	390180,43
114	443406,49	390190,22
115	443392,74	390202,39
116	443379,77	390216,68
117	443373,16	390232,82
118	443375,27	390243,93
119	443384,80	390251,34
120	443391,68	390253,99
121	443408,35	390257,95
122	443421,05	390259,01
123	443446,98	390265,36
124	443456,77	390272,77

Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037

Lp.	X	Y
125	443467,08	390284,94
126	443475,02	390295,00
127	443481,90	390305,84
128	443486,40	390309,55
129	443502,80	390308,22
130	443516,56	390300,82
131	443527,67	390293,94
132	443541,96	390287,06
133	443559,95	390286,00
134	443571,86	390295,00
135	443582,71	390303,99
136	443587,73	390315,63
137	443589,59	390329,66
138	443585,62	390340,24
139	443582,44	390353,73
140	443577,68	390364,58
141	443578,21	390372,78
142	443584,82	390379,66
143	443585,88	390387,34
144	443585,35	390394,48
145	443577,15	390407,18

Lp.	X	Y
146	443572,39	390412,47
147	443574,24	390419,35
148	443584,82	390428,88
149	443595,14	390438,14
150	443603,08	390448,45
151	443604,93	390465,39
152	443608,90	390482,32
153	443620,54	390492,38
154	443632,18	390502,43
155	443647,27	390506,40
156	443666,84	390502,69
157	443686,16	390498,99
158	443711,82	390491,85
159	443734,84	390489,47
160	443756,54	390487,88
161	443774,80	390487,61
162	443782,47	390497,40
163	443782,20	390514,07
164	443773,47	390534,71
165	443761,30	390556,40
166	443747,28	390573,60

Lp.	X	Y
167	443736,17	390592,12
168	443736,17	390607,21
169	443746,22	390622,29
170	443769,24	390630,49
171	443797,28	390634,46
172	443810,51	390644,78
173	443817,92	390660,92
174	443826,65	390679,44
175	443827,18	390695,84
176	443824,80	390710,92
177	443817,39	390725,74
178	443808,13	390741,61
179	443798,61	390747,96
180	443783,00	390757,75
181	443779,56	390766,48
182	443781,94	390776,54
183	443795,70	390789,50
184	443807,07	390802,47
185	443835,65	390844,01
186	443851,26	390873,91
187	443851,79	390895,07

Lp.	X	Y
188	443848,61	390919,41
189	443843,85	390936,88
190	443826,92	390954,07
191	443804,43	390976,30
192	443783,00	390993,23
193	443776,65	390999,85
194	443776,65	391005,40
195	443782,20	391011,49
196	443790,41	391016,78
197	443796,76	391024,45
198	443800,99	391037,68
199	443801,25	391059,64
200	443798,87	391092,45
201	443801,78	391132,67
202	443803,63	391155,16
203	443812,90	391165,74
204	443822,42	391169,71
205	443849,41	391175,27
206	443861,05	391182,67
207	443865,70	391187,09

1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art.6 (1) „Dyrektywy Siedliskowej”- (DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz. U. L 206 z 22.7.1992 ze zm.).

1. Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (obszar Natura 2000) Torfowiska nad Prosną PLH100037 o powierzchni 95,55 ha został zatwierdzony na podstawie Decyzji Wykonawczej Komisji z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2013) 7358) (2013/741/UE) opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 21 grudnia 2013 r. (DZ.U.UE L 350/287 z dnia 21 grudnia 2013 r.).

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2013:350:FULL&from=PL>

2. Położony jest na terenie województwa łódzkiego w powiecie wierszowskim, na terenie Gmin Galewice oraz Wieruszów. Położony jest w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Proсны i obejmuje kompleks łąk, pastwisk i torfowisk na wschodnim brzegu rzeki Proсны w okolicach miejscowości Osiek. Zgodnie z Standardowym Formularzem Danym (SDF) obszaru występują tutaj torfowiska przejściowe i trzęsawiska, zlokalizowane w południowo – wschodniej części omawianego obszaru, zajmujące ok. 10% powierzchni obszaru. W centralnej części torfowiska występuje wiele chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, z których jako najcenniejsze wymienić można: turzycę pchłą *Carex pulicaris* i lipiennika Loesela *Liparis loeselii*, gatunek z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, ujęty na czerwonej liście jako gatunek ginący. Spośród innych gatunków na uwagę zasługuje występowanie: kukułki krwistej *Dactylorhiza incarnata*, kukułki szerokolistnej *Dactylorhiza majalis*, rosiczki okrągłolistnej *Drosera rotundifolia*, kruszczyka błotnego *Epipactis palustris*, listery jajowatej *Listera ovata*, bobrka trójlistkowego *Menyanthes trifoliata*, jaskra wielkiego *Ranunculus lingua*.

3. Przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037 są następujące siedliska przyrodnicze i gatunki roślin (na podstawie Standardowego Formularza Danych z lutego 2017 r.):

- **7230** Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
- **7140** Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*);
- ***91E0** Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae* i olsy źródliskowe);
- **1903** lipiennik Loesela *Liparis loeselii*.

Lista przedmiotów ochrony może ulec weryfikacji w toku prac

PODSTAWA SPORZADZENIA PROJEKTU PLANU

Plan zadań ochronnych obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Torfowiska nad Prosną PLH100037 jest aktem prawa miejscowego, ustanawianym w formie zarządzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi na okres 10 lat. Tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Struktura i zawartość takiego planu jest ściśle określona treścią ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych i zadania zmierzające do zachowania „integralności obszaru Natura 2000”¹⁾;
- 4) określenie działań ochronnych zmierzające do utrzymania lub przywrócenia przedmiotom ochrony „właściwego stanu ochrony”²⁾, ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk;
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów;
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 sporządzony zostanie na podstawie:

- art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2016 r. poz. 2134 z późn. zm.),
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.),
- art. 39 ustawy z dnia 3 października, 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r., poz. 1405),

Podstawowym celem opracowania projektu Planu jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony obszaru Natura 2000, czyli zapewnienie, że siedliska przyrodnicze i gatunki, dla których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. W tym celu konieczne jest:

- zebranie, zweryfikowanie, przeanalizowanie i wykorzystanie istniejących informacji o obszarze Natura 2000;
- ustalenie, jakiej wiedzy i informacji brakuje, następnie zaplanowanie i zorganizowanie jej uzupełnienia;
- uzgodnienie realizacji działań ochronnych, które trzeba jak najszybciej podjąć;
- rozstrzygnięcie, czy i kiedy należy dla obszaru lub jego części opracować plan ochrony.

Ochrona obszaru Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037 będzie trwała tylko wtedy, jeżeli będzie oparta na „wspólnym zrozumieniu” potrzeb i uwarunkowań ochrony obszaru przez ludzi z tym obszarem związanym. Dlatego w procesie sporządzania projektu Planu, za kluczowe należy uznać zbudowanie takiego zrozumienia. Służy temu transparentności uspołecznienie procesu planistycznego. Stąd też, utworzona zostanie specjalna grupa zainteresowanych osób i podmiotów (zwana Zespołem Lokalnej Współpracy) wypracowujących w trakcie cyklu spotkań dyskusyjnych, praktyczne założenia do sporządzanego projektu Planu. Zespół będzie się spotykał dwukrotnie w ramach powstawania projektu planu zadań ochronnych. Rezultatem każdego spotkania będzie opracowanie konkretnego rozdziału przyjętego szablonu dokumentacji planu. Niezwykle ważne jest by w warsztatach wzięli udział wszyscy interesariusze, by nikogo nie pominąć. Każda z grup, której plan dotyczy, powinna móc uczestniczyć w jego tworzeniu. W każdym z przypadków istotna będzie również - pomiędzy samymi warsztatami - praca Koordynatora Planu. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi wspólnie z Klubem Przyrodników zorganizują spotkania dyskusyjne w formie warsztatów z udziałem przedstawicieli zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037 lub zorganizuje dyskusję publiczną.

Ustalenia planu zadań ochronnych mogą w sposób bezpośredni oddziaływać na:

- a) organy administracji samorządowej i terenowe organy administracji rządowej;
- b) właścicieli i użytkowników gruntów rolnych, leśnych oraz wód oraz właścicieli nieruchomości, w obrębie których występują przedmioty ochrony;
- c) przedsiębiorców, którzy prowadzą działalność na obszarze Natura 2000;
- d) przedsiębiorców zainteresowanych realizacją przedsięwzięć na obszarze Natura 2000;

Ponadto ustalenia planu zadań ochronnych będą transponowane do różnych obowiązujących dokumentów planistycznych pozostających w kompetencjach organów władzy publicznej, np.: studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

SZCZEGÓŁOWY ZAKRES PRAC NAD PROJEKTEM PLANU

Proces planistyczny prowadzący do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych składa się z następujących etapów:

Etap I: Wstępny,

Etap II: Opracowanie projektu Planu,

Etap III: Opiniowanie i weryfikacja projektu Planu,

Etap I – wstępny (przygotowawczy), ma na celu przygotowanie do uruchomienia prac nad projektem Planu, w tym utworzenie Zespołu Lokalnej Współpracy i obejmuje następujący zakres prac koniecznych:

- a) weryfikację terenu objętego projektem planu;
- b) ustalenie przedmiotów ochrony objętych projektem planu;
- c) opracowanie opisu założeń do sporządzenia projektu planu;
- d) organizację procesu komunikacji z różnymi grupami interesu,
- e) utworzenie Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW).

Etap II - Opracowanie projektu Planu ma na celu wdrożenie procesu planistycznego podzielonego na trzy Moduły, które obejmują następujący zakres prac koniecznych:

Moduł A

- a) wykonanie opisu granic obszaru Natura 2000;
- b) zgromadzenie dostępnych informacji o obszarze i przedmiotach ochrony;
- c) weryfikacja i uzupełnienie zgromadzonej informacji,

Moduł B

- a) ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony;
- b) identyfikację i analizę zagrożeń;
- c) ustalenie celów działań ochronnych;

Moduł C

- a) ustalenie działań ochronnych;
- b) ustalenie potrzeby sporządzenia planu ochrony;
- c) ustalenie i opracowanie wskazań do dokumentów planistycznych;
- d) opracowanie projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi wraz z uzasadnieniem;
- e) opracowanie dokumentacji projektu planu zadań ochronnych dla obszaru;
- f) zestawienie potrzeb weryfikacji Standardowego Formularza Danych (SDF) obszaru i jego granic wraz z uzasadnieniem.

Etap III Opiniowanie i weryfikacja projektu Planu.

Nowoczesne i interpersonalne podejście do tworzenia PZO z pewnością wzmocni w społecznościach lokalnych przekonanie, co do słuszności podejmowanych działań ochronnych, przyczyni się do ugruntowania współpracy z różnymi grupami interesariuszy na płaszczyźnie zarządzania Europejską Siecią Ekologiczną Natura 2000. Ochrona przyrody w ramach sieci Natura 2000, poprzez realizację zadań ochronnych i ich monitoring, zharmonizowana z rozwojem gospodarczym obszaru, ma szansę stać się istotnym elementem rozwoju, tym samym będzie bardziej akceptowana przez lokalne środowiska i ich mieszkańców. Powyższa „akceptacja”, to jeden z efektów, na który

realizując tak ważny projekt bardzo liczymy, a która stanie się możliwa tylko wtedy, gdy tworzony plan zadań ochronnych będzie wynikiem pracy, możliwie najliczniejszej grupy zainteresowanych. Efekty tych prac przyczynią się z kolei do właściwego zrozumienia istoty ochrony przyrody. PZO pozwoli więc traktować obszar Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037, jako impuls, a nie hamulec w rozwoju gospodarczym regionu.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi udostępni wyniki poszczególnych etapów i modułów prac nad projektem Planu w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi pod adresem <http://lodz.rdos.gov.pl>.

¹⁾ Zgodnie z art. 5 pkt 1d ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. 2015 r. Nr 1651 z późn. zm.), przez „integralność obszaru Natura 2000” rozumie się „spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono obszar Natura 2000”.

²⁾ Zgodnie z art. 5 pkt 24 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. 2015 r. Nr 1651 z późn. zm.), „właściwy stan ochrony gatunku” oznacza „sumę oddziaływań na gatunek, mogącą w dającej się przewidzieć przyszłości wpływać na rozmieszczenie i liczebność jego populacji na terenie kraju lub państw członkowskich Unii Europejskiej lub naturalnego zasięgu tego gatunku, przy której dane o dynamice liczebności populacji tego gatunku wskazują, że gatunek jest trwałym składnikiem właściwego dla niego siedliska, naturalny zasięg gatunku nie zmniejsza się ani nie ulegnie zmniejszeniu w dającej się przewidzieć przyszłości oraz odpowiednio duże siedlisko dla utrzymania się populacji tego gatunku istnieje i prawdopodobnie nadal będzie istniało”, natomiast zgodnie z art. 5 pkt 25 wspomnianej wyżej ustawy „właściwy stan ochrony siedliska przyrodniczego — sumę oddziaływań na siedlisko przyrodnicze i jego typowe gatunki, mogącą w dającej się przewidzieć przyszłości wpływać na naturalne rozmieszczenie, strukturę, funkcje lub przeżycie jego typowych gatunków na terenie kraju lub państw członkowskich Unii Europejskiej lub naturalnego zasięgu tego siedliska, przy której naturalny zasięg siedliska przyrodniczego i obszary zajęte przez to siedlisko w obrębie jego zasięgu nie zmieniają się lub zwiększają się, struktura i funkcje, które są konieczne do długotrwałego utrzymania się siedliska, istnieją i prawdopodobnie nadal będą istniały oraz typowe dla tego siedliska gatunki znajdują się we właściwym stanie ochrony”.

1.5. Przedmioty ochrony wg obowiązującego SDF (stan na luty 2017 r.)

1.5.1. Siedliska

Kod	Nazwa polska	Identyfikator fitosocjologiczny*	Pokrycie [ha]	Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Ocena stanu zachowania	Ocena ogólna
7230	Górskie i nizinne zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk*	-	6,45	B	C	B	C
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>)	-	9,56	C	C	C	C

Kod	Nazwa polska	Identyfikator fitosocjologiczny*	Pokrycie [ha]	Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Ocena stanu zachowania	Ocena ogólna
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> i olsy źródłiskowe)**	-	0,48	C	C	C	C

* Szczegółowa inwentaryzacja terenowa w roku 2015-2016 potwierdziła błędną w przeszłości identyfikację siedlisk. Wskazywane w SDF siedlisko 7140 w rzeczywistości reprezentuje siedlisko 7230.

** W trakcie badań terenowych nie potwierdzono występowania siedliska 91E0.

1.5.2. Gatunki roślin

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Wielkość populacji		Jednostka liczebności	Ocena populacji	Ocena st. zach.	Ocena izolacji	Ocena ogólna
			Min.	Max.					
1903	Lipiennik Loesela	Liparis loeselii	28198	28198	area	C	C	C	C

1.6. Kluczowe instytucje dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1	Starostwo Powiatowe w Wieruszowie	realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze powiatu, wydawanie pozwoleń wodnoprawnych, wydawanie pozwoleń na budowę	ul. Rynek 1-7 98-400 Wieruszów	tel. 62-7813370 e-mail: starostwo@powiat-wieruszowski.pl
2	Urząd Miejski Wieruszów	planowanie przestrzenne w gminie w tym: uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji celu publicznego	ul. Rynek 1-7 98-400 Wieruszów	tel. 62-7832610 e-mail: um@wieruszow.pl
3	Urząd Gminy Galewice	planowanie przestrzenne w gminie w tym: uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji celu publicznego	ul. Wieluńska 5 98-400 Wieruszów	tel. 62-7838618 e-mail: sekretariat@galewice.pl
4	Regionalna Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu, Nadzór Wodny w Kaliszu	Sporządza i ustanawia warunki korzystania z wód regionu wodnego i dorzecza, odpowiada za osiągnięcie celów środowiskowych. Wydaje niektóre pozwolenia wodnoprawne. Oddaje obwody rybackie w użytkowanie rybackie.	Al. Wojska Polskiego 185/51 62-800 Kalisz	tel. 62-5018484 e-mail: nadzor.wodny.kalisz@rgzw.poznan.pl
5	Regionalna Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu, Zarząd Zlewni Środkowej i Dolnej Warty w Poznaniu	Sporządza i ustanawia warunki korzystania z wód regionu wodnego i dorzecza, odpowiada za osiągnięcie celów środowiskowych. Wydaje niektóre pozwolenia wodnoprawne. Oddaje obwody rybackie w użytkowanie rybackie.	ul. Czarna Rola 4 61-625 Poznań	tel. 61 827 06 00 e-mail: zarzad.poznan@poznan.rzgw.gov.pl
6	Regionalna Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu	Sporządza i ustanawia warunki korzystania z wód regionu wodnego i dorzecza, odpowiada za osiągnięcie celów środowiskowych. Wydaje niektóre pozwolenia wodnoprawne. Oddaje obwody rybackie w użytkowanie rybackie	ul. Chlebowa 4/8, 61-003 Poznań	tel. 61- 856 77 50 e-mail: sekretariat@poznan.rzgw.gov.pl
7	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w	Gospodarka rolna, wdrażanie przyjaznych form gospodarowania zasobami przyrodniczymi na	ul. Kępińska 1 98-400 Wieruszów	tel. 62-7832051

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	Wieruszowie	obszarach rolniczych		
8	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Łodzi, Terenowy Inspektorat w Wieluniu	programowania, planowania, nadzorowania wykonywania urządzeń melioracji wodnych podstawowych i szczegółowych, utrzymywanie wód i urządzeń melioracji wodnych podstawowych	ul. Fabryczna 4 98-300 Wieluń	tel. 43-8433016 e-mail: fw@melioracje.lodzkie.pl
9	Łódzi Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Bratoszowicach, ŁODR w Bratoszowicach, Oddział w Kościerzynie	Gospodarka rolna, wdrażanie nowoczesnych metod gospodarowania, podejmowanie inicjatyw dotyczących rewitalizacji obszarów wiejskich, popularyzowanie ekologicznych metod gospodarowania.	98-285 Wróblew	tel. 43 821 31 13 e-mail: koscierzyna@lodr-bratoszowice.pl
10	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, Delegatura Sieradz	Ochrona środowiska, monitorowanie i ocena stanu środowiska, dostarczanie informacji o środowisku, kontrola podmiotów gospodarczych.	al. P.O.W. 70/72 98-200 Sieradz	tel. 43-822-37-60 e-mail: sekr_sierdz@wios.lodz.pl
11	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi	realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze województwa, sprawowanie nadzoru nad obszarami Natura 2000 i rezerwatami przyrody, ustanawianie PZO oraz realizacja działań wynikających z PZO, promocja i udostępnianie informacji w ww. zakresie	ul. Traugutta 25 90-113 Łódź	tel. 42-6650370 e-mail: sekretariat.lodz@rdos.gov.pl
12	Koło Wędkarskie Wieruszów – Miasto	organizacja społeczna zainteresowana wędkarstwem	ul. Fabryczna 7/3 98-400 Wieruszów	e-mail: sebo0707@o2.pl
13	Polski Związek Łowiecki Zarząd Okręgu w Kaliszu	organizacja społeczna zainteresowana łowiectwem	ul. Czaszkowska 10-12 62-800 Kalisz	tel. 62-7575313 e-mail: zo.kalisz@pzlow.pl

1.7. Zespół Lokalnej Współpracy

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	Arkadiusz Malec	Przedstawiciel Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi	RDOŚ Łódź	tel. 42-6650970 e-mail: arkadiusz.malec.lodz@rdos.gov.pl
2	Maria Caban	Przedstawiciel Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi	RDOŚ Łódź	tel. 42-6650970 e-mail: maria.caban.lodz@rdos.gov.pl
3	Dorota Bernacka	Przedstawiciel Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi	RDOŚ Łódź	tel. 42-6650974 e-mail: Dorota.bernacka.lodz@rdos.gov.pl
4	Robert Stańko	Przedstawiciel Klubu Przyrodników Ekspert ds. siedlisk – wykonawca PZO	Klub Przyrodników	tel. 68-3828236 e-mail: robert.stanko.kp@gmail.com
5	Dorota Horabik	Przedstawiciel Klubu Przyrodników Koordynator planu – wykonawca PZO	Klub Przyrodników	tel. 68-3828236 e-mail: dorota.horabik.kp@gmail.com
6	Jan Patkowski	Przedstawiciel Urzędu Miejskiego	Urząd Miejski Wieruszów	tel. 627832633
7	Paulina Kowalczyk	Przedstawiciel Urzędu Miejskiego	Urząd Miejski Wieruszów	tel. 62-78-32-633 e-mail: paulinakowalczyk@wieruszow.pl
8	Marian Wojcieszak	Wójt Gminy Galewice	Urząd Gminy Galewice	e-mail: wojt@galewice.pl
9	Tadeusz Błazejewski	Przedstawiciel Urzędu Gminy Galewice	Urząd Gminy Galewice	tel. 665404253 e-mail: t.blazejeski@galewice.pl
10	Jolanta Wójcik	Przedstawiciel ARMIR w Wieruszowie	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Środowiska w Wieruszowie	tel. 62-7832551
11	Dominika Trafarska	Przedstawiciel ARMIR w Wieruszowie	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Środowiska w Wieruszowie	tel. 62-7832551
12	Bartłomiej Kowalczyk	Przedstawiciel WZMiUW w Łodzi, TI w Wieluniu	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Łodzi, Terenowy Inspektorat w Wieluniu	e-mail: bartlomiejkowalski@melioracje.lodzkie.pl
13	Olga Gasztych	Przedstawiciel ŁODR zs. W Bratoszewicach, oddział Kościerzyn	Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach	tel.519301041 e-mail: olgagasztych@interia.pl
14	Jacek Świąteczak	Przedstawiciel ŁODR zs. W	Łódzki Ośrodek Doradztwa	tel. 62-7831692

Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037

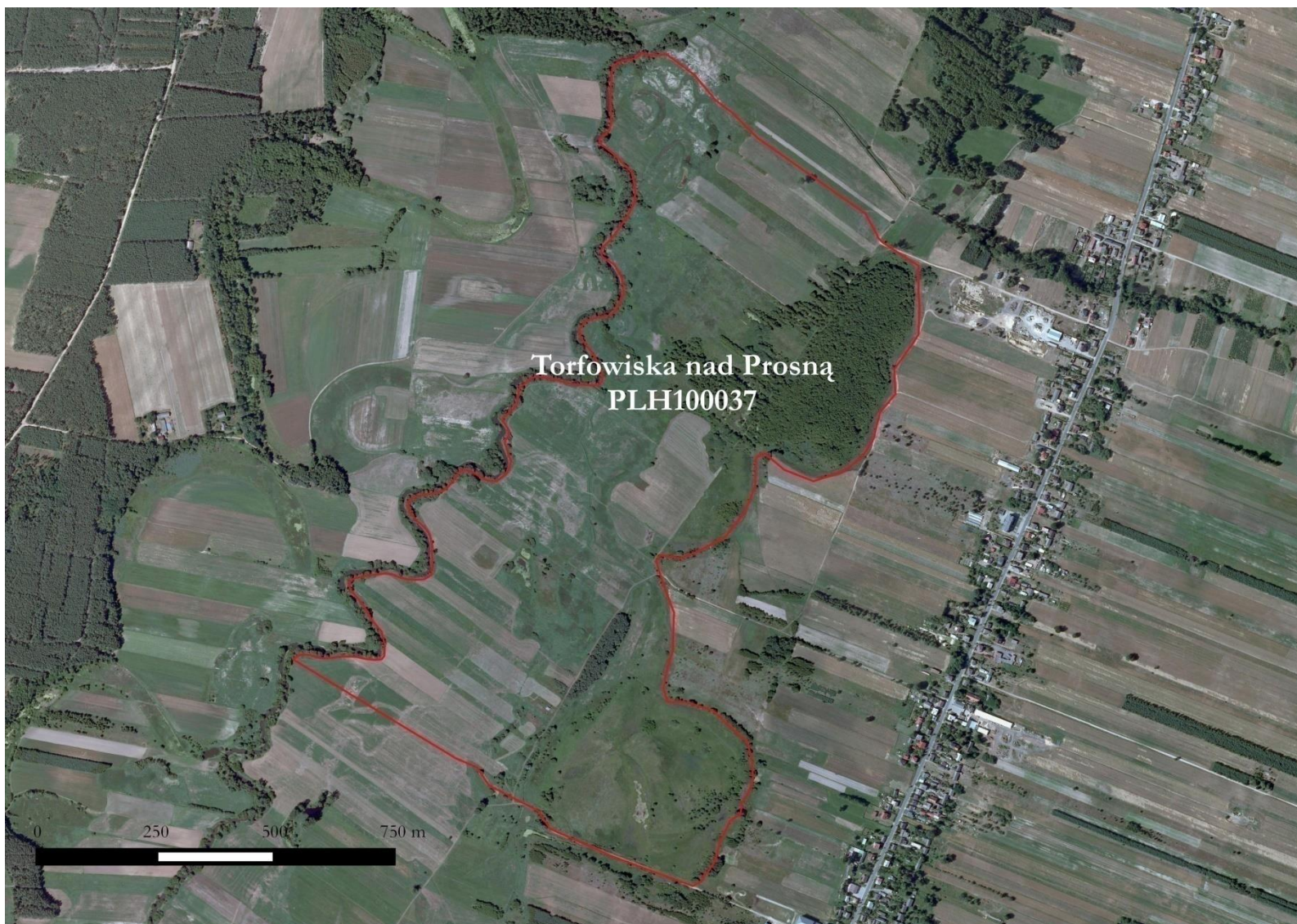
Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
		Bratoszewicach, oddział Kościerzyn	Rolniczego w Bratoszewicach	
15	Anna Szafrńska	Przedstawiciel WIOŚ Łódź, Delegatura Sieradz	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, Delegatura Sieradz	e-mail: a.szafranska@wios.lodz.pl
16	Urszula Pieczyńska	Przedstawiciel WIOŚ Łódź, Delegatura Sieradz	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, Delegatura Sieradz	e-mail: upieczyska@gmail.com
17	Monika Nowak	Przedstawiciel WIOŚ Łódź, Delegatura Sieradz	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, Delegatura Sieradz	e-mail: m.nowak@wios.lodz.pl
18	Urszula Łukawska	Przedstawiciel WIOŚ Łódź, Delegatura Sieradz	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, Delegatura Sieradz	e-mail: monit.sieradz@wios.lodz.pl
19	Anna Marecka	Przedstawiciel RZGW	Regionalna Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu, Nadzór Wodny w Kaliszu	tel.62-5018484 e-mail: nadzor.wodny.kalisz@rzgw.poznan.pl
20	Martyna Jędrkowiak	Przedstawiciel RZGW	Regionalna Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu, Zarząd Zlewni Środkowej i Dolnej Warty w Poznaniu	tel. 61-8270600 e-mail: inspektorat.poznan@rzgw.poznan.pl
21	Marzena Szyszka	Przedstawiciel RZGW	Regionalna Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu	e-mail: marzena.szyszka@rzgw.poznan.pl
22	Wojciech Wróbel	Przedstawiciel Koła Wędkarskiego	Koło Wędkarskie Wieruszów – Miasto	tel. 607990616
23	Piotr Kowalczyk	Przedstawiciel GZEAS i Rady Powiatu Wieruszowskiego	Gminy Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół, Rada Powiatu Wieruszowskiego	tel. 665 404 243 e-mail: p.kowalczyk@galewice.pl
24	Sławomir Pawlak	Osoba prywatna	-	-
25	Andrzej Fidyh	Przedstawiciel Polskiego Związku Łowieckiego, Zarząd Okręgu w Kaliszu	Polski Związek Łowiecki, Zarząd Okręgu w Kaliszu	tel. 509-313-522
26	-	Przedstawiciel Starostwa Powiatowego w	Starostwo Powiatowe w	tel. 62-7813370

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
		Wieruszowie	Wieruszowie	e-mail: starostwo@powiat-wieruszowski.pl
27		Przedstawiciel Polskiego Związku Łowieckiego, Zarząd Okręgu w Kaliszu	Polski Związek Łowiecki, Zarząd Okręgu w Kaliszu	tel. 62-7575313 e-mail: zo.kalisz@pzlow.pl

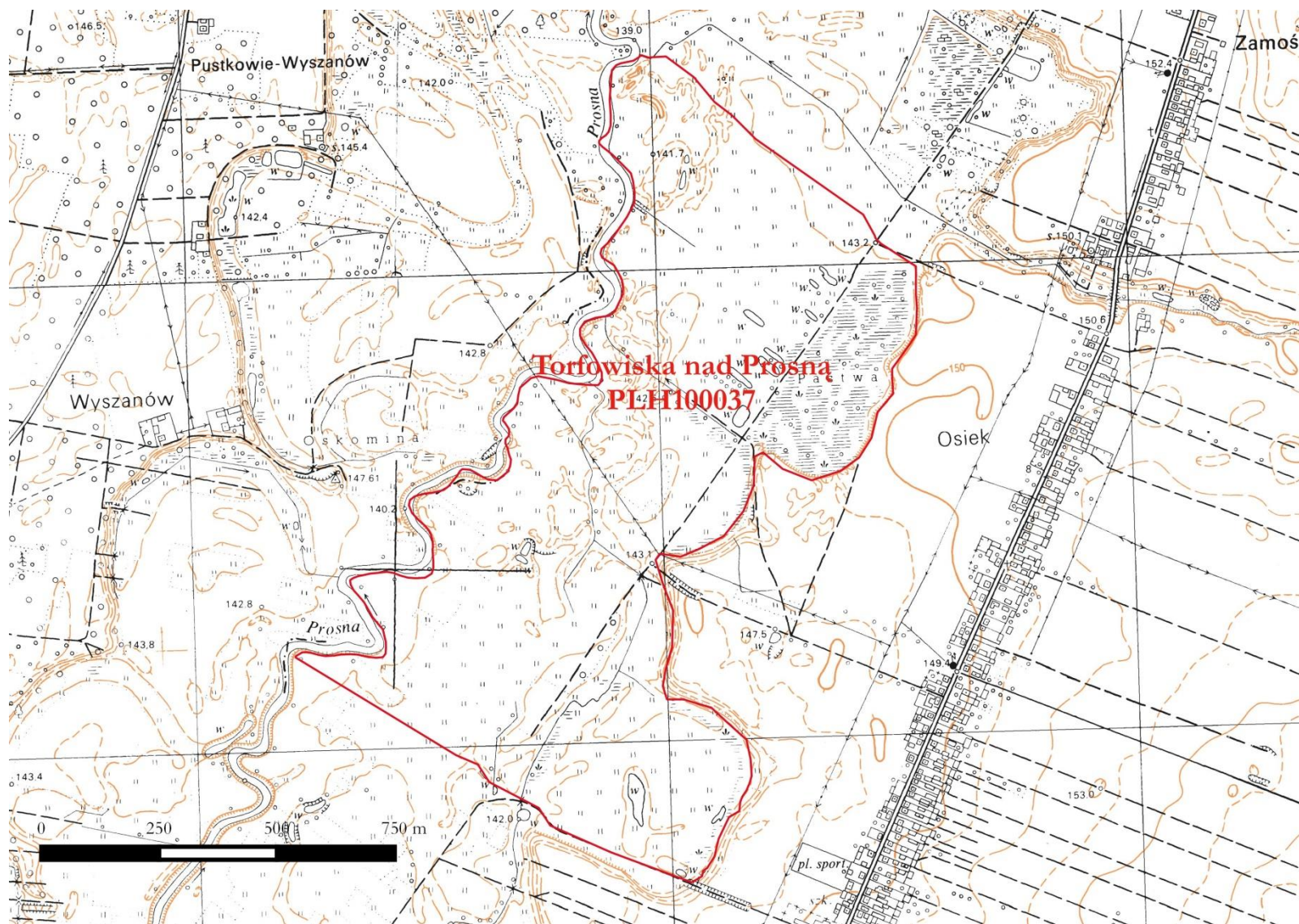
2. Etap II Opracowanie projektu Planu

2.1. Ogólna charakterystyka obszaru

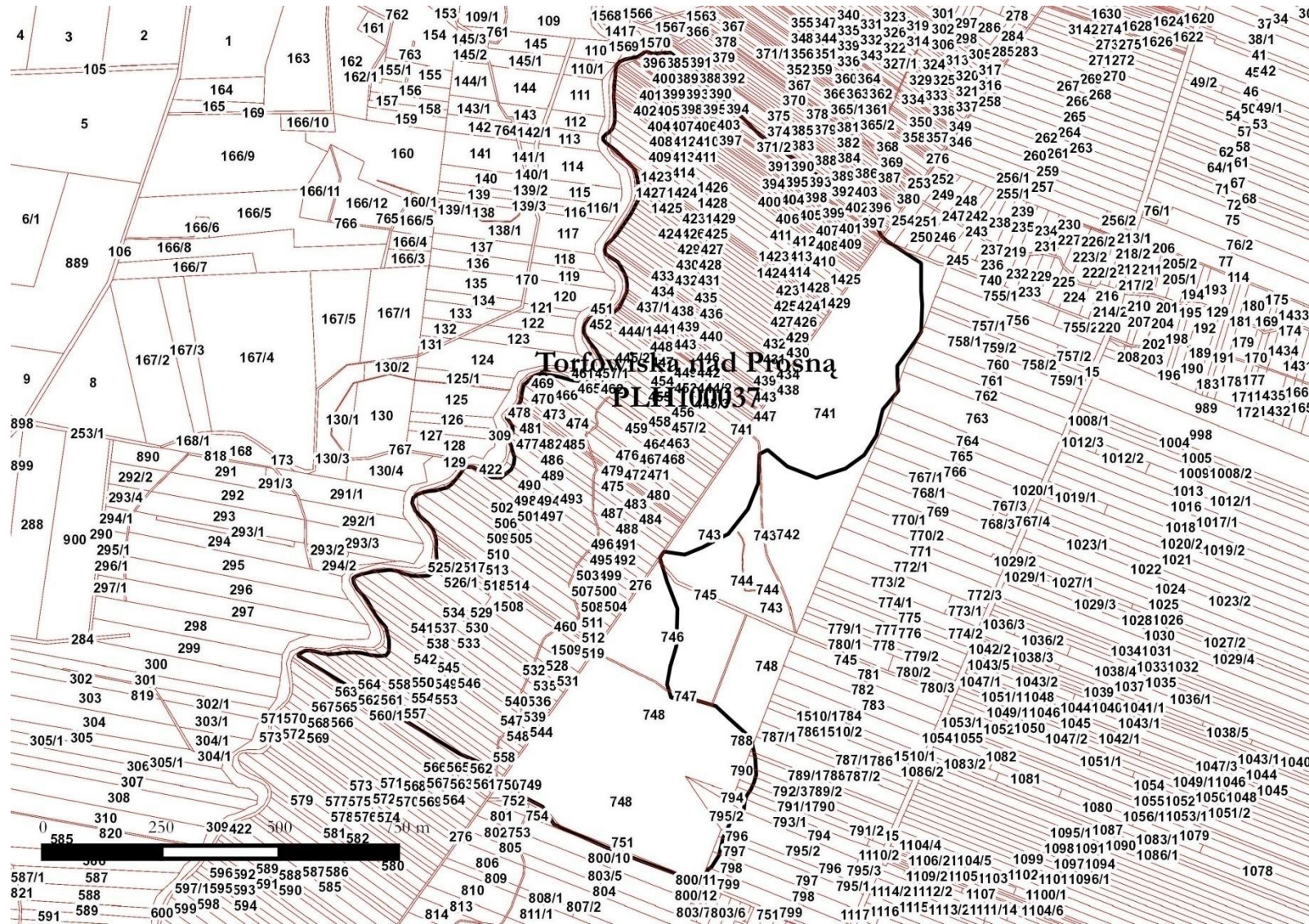
Obszar Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037 zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną wg Kondrackiego (2002) znajduje się w obszarze mezoregionu Kotlina Grabowska (makroregion: Nizina Południowowielkopolska). Obszar leży w gminie Galewice, powiecie wieruszowskim, przy południowo- zachodniej granicy województwa łódzkiego. Obszar położony jest w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Prozny. Zachodnią część obszaru stanowią łąki zalewowe. Najcenniejsze fragmenty znajdują się w południowo – wschodniej i wschodniej części obszaru, gdzie występuje siedlisko 7230 – górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, tutaj również znajdują się stanowiska lipiennika Loesela.

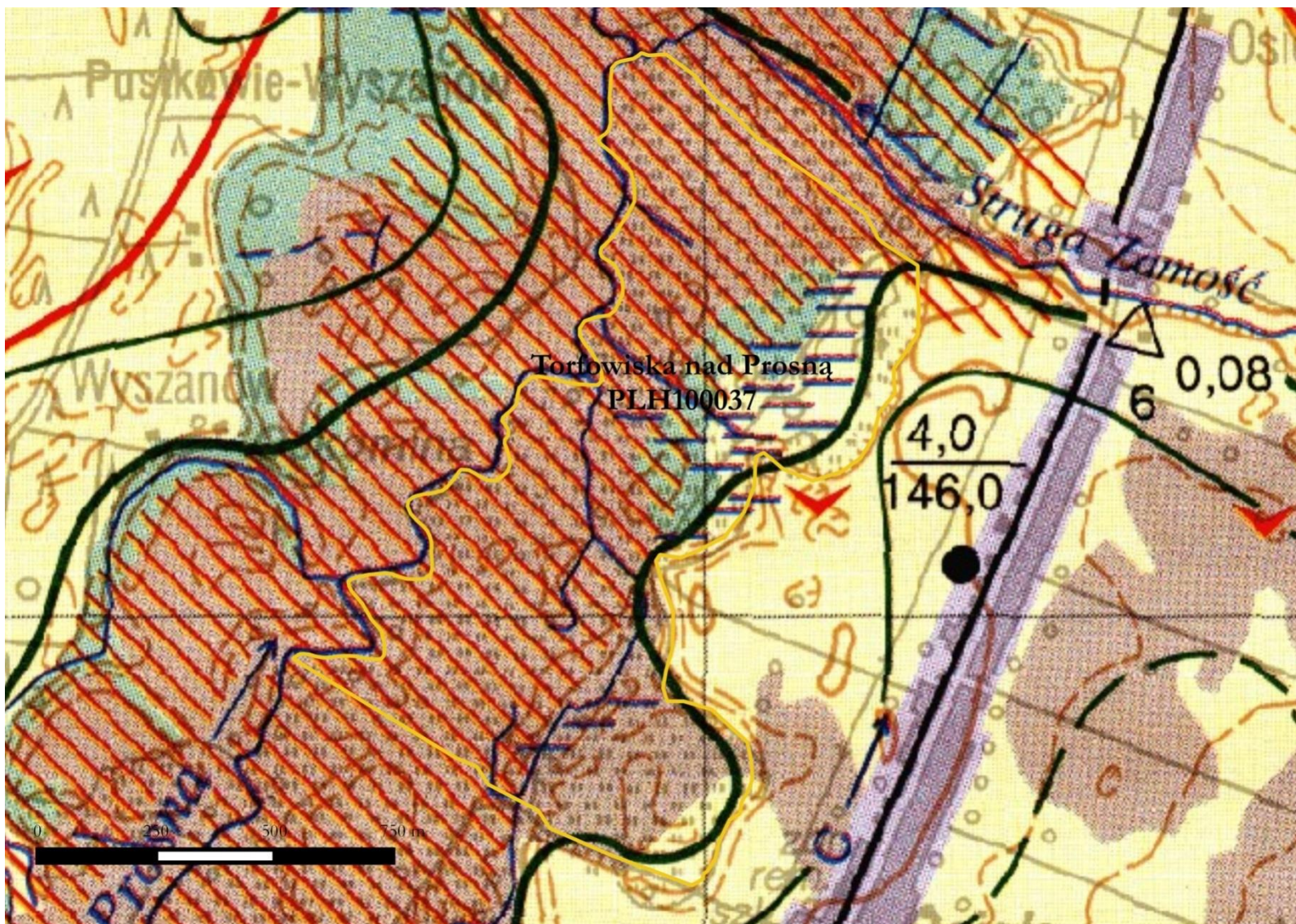
Ryc. 1. Lokalizacja obszar Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037 na tle ortofotmapy
(źródło podkładu: <http://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/img/guest/ORTO/MapServer/WMSServer>)

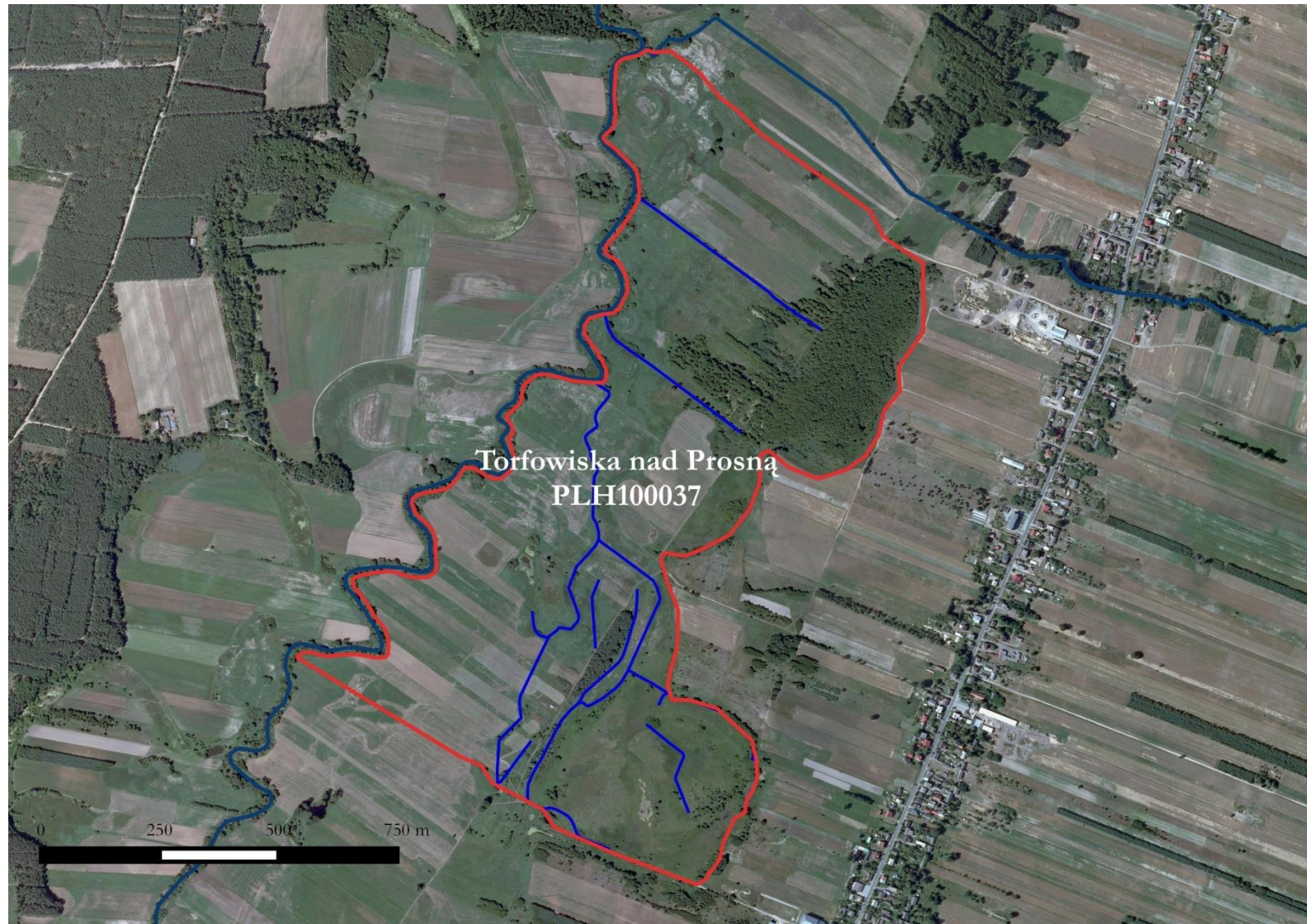
Ryc. 2. Lokalizacja obszaru Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037 na tle mapy topograficznej (źródło podkładu: <http://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/img/guest/TOPO/MapServer/WMS/Server>)

Ryc. 3. Lokalizacja obszaru Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037 na tle działek ewidencyjnych (źródło podkładu: http://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/pub/guest/G2_GO_WMS/MapServer/WMSServer).

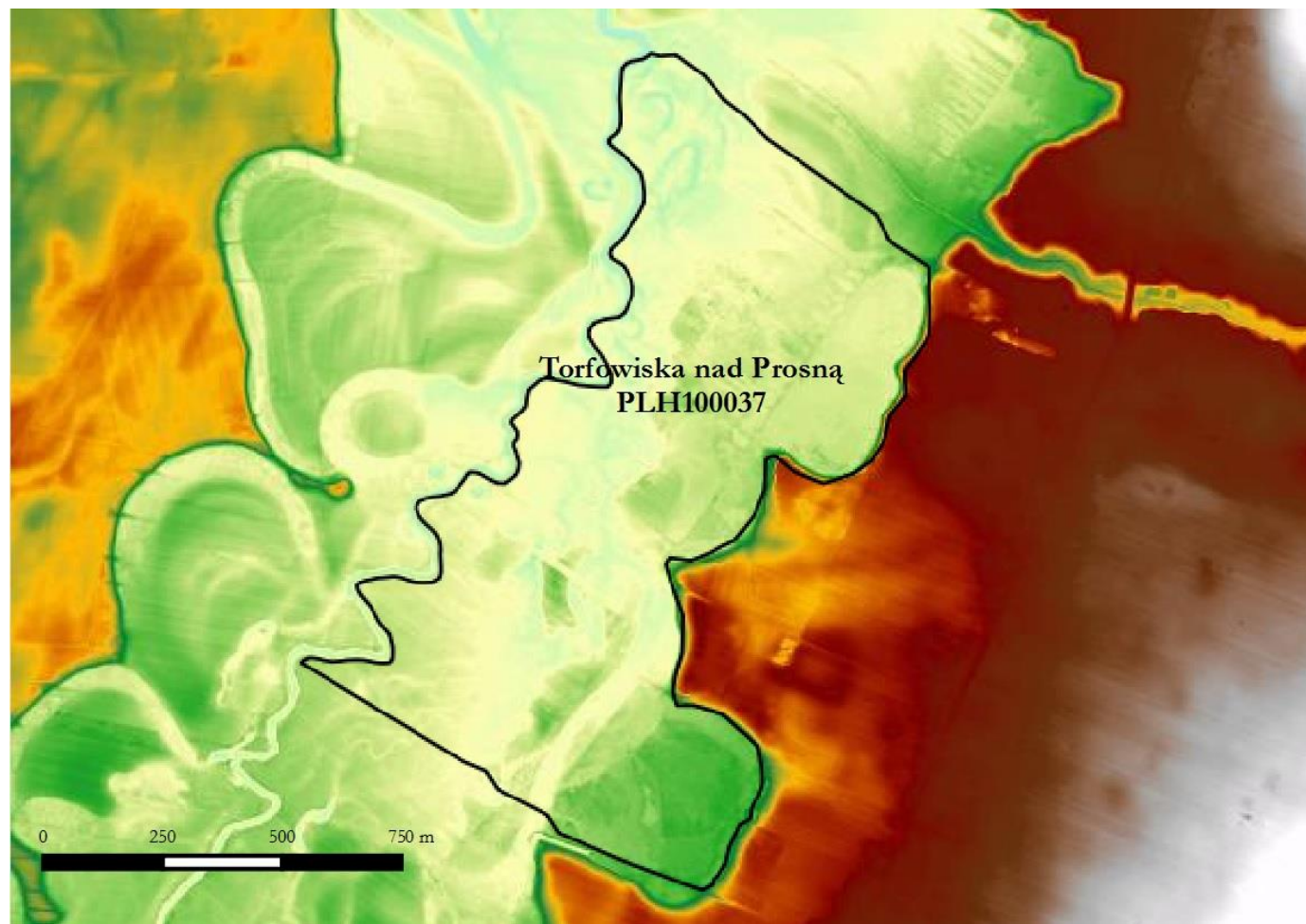
Ryc. 4. Lokalizacja obszaru Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037 na tle Mapy Hydrograficznej Polski (źródło: GEOPORTAL, wms: <http://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/img/guest/HYDRO/MapServer/WMS/Server>)

Ryc. 5. Lokalizacja cieków w obszarze Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037 na tle ortofotomapy.

Obszar Natura 2000 Torfowiska nad Prosną należy do działu wodnego IV rzędu, obszar w całości należy do zlewni: Proсна od dopływu z Jutrkowa do dopływu spod Dąbia. Zgodnie z mapą hydrograficzną część obszaru Natura 2000 (zachodnia część obszaru, przylegające do rzeki łąki) stanowi obszar zalewany wodami rzecznyymi.

Występujące w obszarze torfowiska wraz z ich przykrawędziową strefą pozostają pod znaczącym wpływem wód podziemnych napływających z mineralnej wysoczyzny ograniczającej obszar od wschodu.

Ryc. 6. Granice obszaru Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037 na tle numerycznego modelu terenu ISOK – hipsometria (źródło: GEOPORTAL, wms: http://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/wmsimg/guest/ISOK_HipsoDyn/ImageServer/WMSServer)

Powyższa rycina obrazuje szczegółowo usytuowanie obszaru w dolinie rzeki Prosną, zaznacza się wschodnia granica obszaru, którą stanowi krawędź doliny. Skarpy o pochyleniu miejscami przekraczającymi 45° , osiągają wysokość od 2 do 6 m (Pawlak S. Wilzak T. 2012).

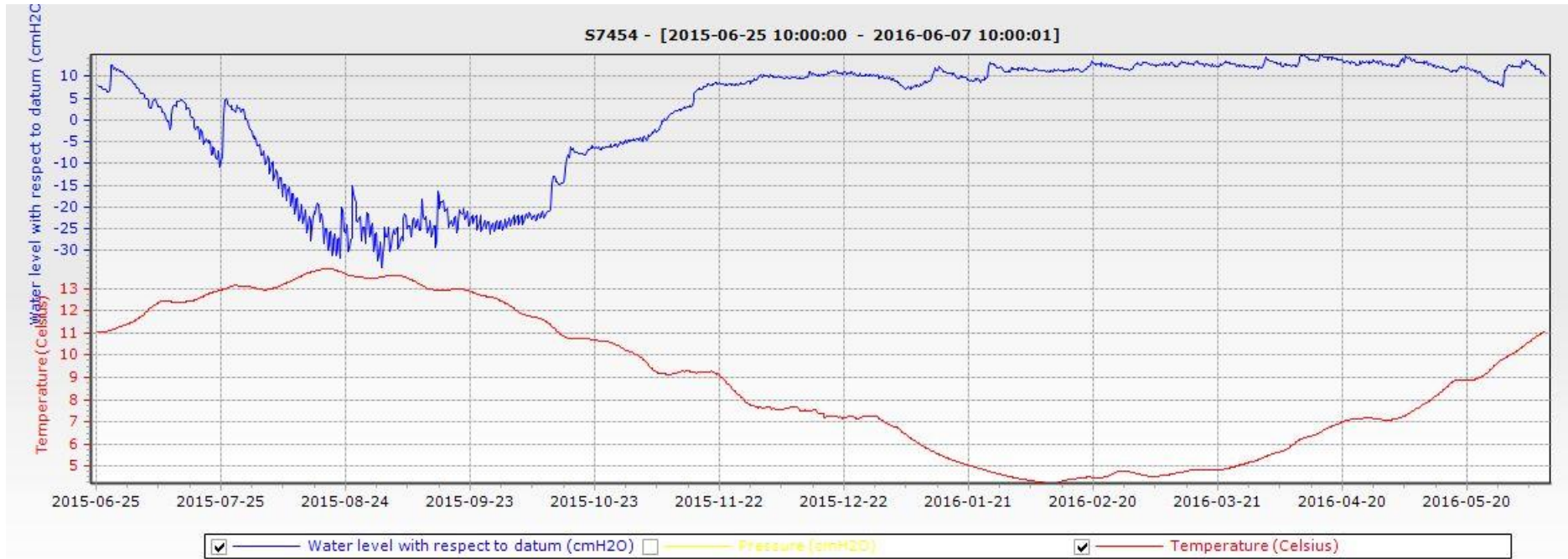

Ryc. 7. Granica obszaru Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037 na tle lokalizacji Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Prosný (źródło: <http://wms.gdos.gov.pl/geoserver/wms?>)

Celem utworzenia obszaru była ochrona walorów przyrodniczo – krajobrazowych doliny Prosný oraz terenów do niej przyległych, ze szczególnym uwzględnieniem naturalnego koryta rzeki.

Fot. 1 Południowo – wschodnia część obszaru (fot. D. Horabik).

Ryc. 8. Wykres wahań się poziomu wód w obrębie torfowiska w obszarze Natura 2000 Torfowiska nad Prosną

Na terenie obszaru Natura 2000 Torfowiska nad Prosną zainstalowano diver – urządzenie rejestrujące wahań poziomu wody w piezometrach. Powyższa rycina prezentuje dane z okresu 26.06.2015 r. – 07.06.2016 r. Z wykresu możemy odczytać znaczne wahań poziomu wody w torfowisku w okresie letnim, od czerwca do połowy września, sięgające ok. 40 cm, spowodowane jest prawdopodobnie suszami występującymi w tym okresie, które bezpośrednio przełożyły się na zasilanie torfowiska wodami podziemnymi. W pozostałym okresie czasu poziom wody utrzymuje się na w miarę stabilnym poziomie.

2.2. Struktura własności i użytkowania gruntów (Dane z programu CORINE Land Cover 2006 – poziom 3)

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
Grunty orne poza zasięgiem urządzeń nawadniających	własność prywatna	2,08	2,18
Łąki	własność prywatna	81,43	85,22
Tereny głównie zajęte przez rolnictwo z dużym udziałem roślinności naturalnej	własność prywatna	12,04	12,60

2.3. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE w ha	Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu,
-	-	-	-

2.4. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
1	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego, aktualizacja, uchwała nr LX/1648/10 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 września 2010 r.	Zarząd Województwa Łódzkiego	Zgodnie z załącznikiem graficznym – Kształtowanie tożsamości regionalnej z wykorzystaniem walorów turystycznych regionu, obszar Natura 2000 Torfowiska nad Prosną	Wszystkie przedmioty ochrony.	Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu aktualizacji Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego.

Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
			<p>znajduje się Wielofunkcyjnej Strefie turystycznej „Proсна”.</p> <p>Zgodnie z załącznikiem graficznym – Kształtowanie tożsamości regionalnej z wykorzystaniem walorów przyrodniczych regionu – obszar został uwzględniony na mapie jako obszar Natura 2000 (wówczas jako proponowany obszar Natura 2000).</p> <p>Zgodnie z załącznikiem graficznym – Zwiększenie dostępności województwa poprzez rozwój ponadlokalnych systemów infrastruktury – na rzece Prosną za miejscowością Wieruszów zaplanowano małą elektrownie wodną.</p> <p>Zgodnie z załącznikiem graficznym – Uwarunkowania rozwoju</p>		<p>Zgodnie z Prognozą kierunek działań „zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych” w tym z rozwoju energetyki wodnej uznano że będzie miał negatywny wpływ na obszary Natura 2000.</p> <p>Natomiast pozostałe działania tj. kształtowanie tożsamości regionalnej z wykorzystaniem walorów przyrodniczych, kulturowych i turystycznych regionu będzie miało pozytywny wpływ na obszary chronione.</p> <p>Zgodnie z zapisami Prognozy: <i>Celem nadrzędnym analizowanego projektu planu w zakresie ochrony środowiska jest zagwarantowanie</i></p>

Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
			<p>przestrzennego oraz Kierunki polityki rozwoju przestrzennego 2030 – obszar został uwzględniony jako obszar Natura 2000.</p>		<p><i>zarówno kompleksowej ochrony walorów przyrodniczych, jak i poszczególnych jego komponentów oraz poprawa ich jakości, a więc takie prowadzenie polityki działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, które umożliwiają zachowanie zasobów i walorów środowiska w stanie zapewniającym trwałą możliwość korzystania z nich, zarówno obecnie, jak i w przyszłości.(...) W ramach omawianego celu zaproponowano m.in. utrzymanie bądź odtwarzanie korytarzy ekologicznych mających szczególne znaczenie dla zachowania funkcji przyrodniczych i różnorodności biologicznej poprzez m.in.: likwidację barier i budowę przejść dla zwierząt oraz wprowadzenie nowych zalesień i zadrzewień śródpolnych. Na skutek realizacji przyjętej w projekcie</i></p>

Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
					<p><i>planu polityki przestrzennej, nastąpi wzmocnienie ochrony cennych przyrodniczo dolin rzecznych, w tym obszarów wodno-błotnych oraz torfowisk. Plan wskazuje m.in. realizację Wojewódzkiego Programu Ochrony i Rozwoju Zasobów Wodnych jako jednego z elementów udrażniania korytarzy rzecznych.</i></p> <p><i>W projekcie planu przewiduje się również zwiększenie udziału terenów zielonych (lasów, zadrzewień, zakrzewień), zwłaszcza na obszarach silnie zdegradowanych, w tym przez intensywne rolnictwo oraz stosowanie kompensacji przyrodniczej przy przeznaczaniu terenów leśnych na cele nieleśne.</i></p>
2	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Galewice – uchwała Nr	Wójt Gminy Galewice	Zgodnie z zapisami Studium, rzeka Proсна stanowi szlaki kajakowy.	Zapisy mają pozytywny wpływ na wszystkie przedmioty ochrony w Obszarze	-

Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
	XXII/117/12 Rady Gminy Galewice z dnia 20 listopada 2012 r.		<p>Zgodnie z załącznikiem graficznym do Studium – Uwarunkowania znaczna część obszaru znajduje się w granicy obszaru szczególnego zagrożenia powodzią.</p> <p>Tereny te oznaczone jako tereny trwałych użytków zielonych, zadrzewień, doliny rzecznych – lokalne korytarze ekologiczne.</p> <p>Zgodnie z załącznikiem graficznym – polityka funkcjonalno – przestrzenna obszar posiada funkcje trwałych użytków zielonych, zadrzewień, jednocześnie zaznaczony granice projektowanego (wówczas) obszaru Natura 2000.</p> <p>Zgodnie z zapisami studium dla terenów trwałych użytków zielonych i zadrzewień sformułowano</p>		

Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
			<p>następujące zapisy: <i>Stanowią naturalne obszary ochronne dla cieków wodnych, rowów oraz dolin rzecznych. Ograniczony rozwój obszarów wzdłuż cieków wodnych oraz ograniczanie lokalizowania zabudowy mają na celu zapewnienia ochrony dolin rzek i cieków, wód powierzchniowych i korytarzy ekologicznych.</i></p> <p>Odnosnie ochrony środowiska a w szczególności ochrony wód sformułowano następujące zapisy: <i>Ważnym aspektem ochrony wód jest promocja rolnictwa ekologicznego oraz obniżenie ilości stosowanych w rolnictwie nawozów i środków ochrony roślin. W celu zwiększenia czystości wód spływających z terenów upraw do wód powierzchniowych wzdłuż zbiorników wodnych i cieków należy wprowadzić strefy buforowe w postaci barier biologicznych</i></p>		

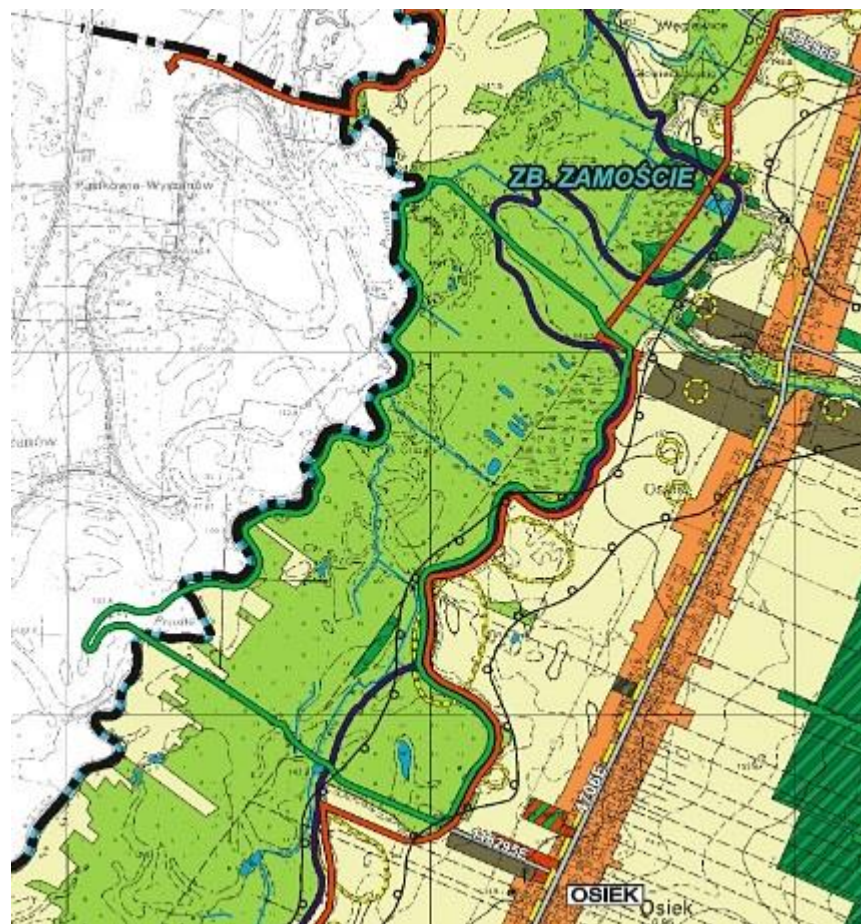
Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
			<p><i>(zaroślowe i leśne zbiorowiska łąkowe).</i></p> <p><i>W celu zapewnienia ochrony powierzchni ziemi należy przewidzieć następujące działania:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>– likwidację nielegalnych wysypisk śmieci,</i> <i>– ograniczenie budowy stawów oraz wykonywania innych prac związanych ze zmianą ukształtowania terenu na gruntach rolnych</i> <p><i>Głównym kierunkiem polityki ochronnej w stosunku do dolin rzecznych jest zachowanie naturalnego biegu rzek. Ochroną należy objąć także wszelkie zadrzewienia i kompleksy leśne.</i></p> <p><i>(...)Bezwzględną ochroną powinny zostać objęte także ekosystemy bagienno-torfowe i mokradłowe, ochrona winna polegać na wyłączeniu tych terenów z zainwestowania kubaturowego oraz odwodnień, ze względu na ich</i></p>		

Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
			<p><i>szczególne znaczenie dla środowiska przyrodniczego.</i></p> <p>W Studium uwzględniono granice proponowanego (wówczas) obszaru Natura 2000 oraz scharakteryzowano jego walory przyrodnicze.</p> <p><i>Tereny trwałych użytków zielonych, obejmujące także doliny rzeczne pełnią funkcję lokalnych korytarzy ekologicznych. Polityka przestrzenna na tych terenach polega na:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>– ochronie ich wartości przyrodniczych i krajobrazowych,</i> <i>– udostępnianiu tych obszarów dla turystyki i wypoczynku, w zakresie umożliwiającym zachowanie wartości przyrodniczych i bioróżnorodność.</i> 		
3	Program ochrony środowiska dla gminy Galewice, uchwała nr XXVI/119/05 Rady Gminy Galewice z dnia 20 stycznia 2005 r.	Wójt Gminy Galewice	Zgodnie z zapisami POŚ, w zakresie celi i kierunków działań realizacji polityki ekologicznej w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej	Zapisy mają pozytywny wpływ na wszystkie przedmioty ochrony w Obszarze	-

Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
			<p>zapisano: <i>Cele i priorytety</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie zabudowy na terenach o wysokich walorach przyrodniczych, - wyłączenie z inwestowania tereny dolin, - minimalizowanie powierzchni technicznej zabudowy oraz ograniczenie nadmiernie rozproszonej budowy, - tworzenie szlaków turystyczno-dydaktycznych w obszarach chronionych i poza nimi, - budowa szlaków rowerowych i konnych, - zalesienia śródpól i przydroży, - podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa, - ochrona terenów cennych przyrodniczo, - wspieranie rolnictwa ekologicznego, - kontrolowanie gospodarki 		

Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
			<i>środkami ochrony roślin.</i>		
4	Strategia rozwoju gminy Galewice na lata 2014-2020, uchwała nr XXXVIII/209/14 Rady Gminy w Galewicach z dnia 14 marca 2014 roku	Wójt Gminy Galewice	<p>W zakresie gospodarczego wykorzystania potencjału przyrodniczo – kulturowego i wsparcia dla turystyki zapisano m.in.:</p> <p><i>podnoszenie atrakcyjności turystycznej gminy poprzez promocję walorów kulturalno -przyrodniczych (w tym przygotowanie przewodnika turystycznego),</i></p> <p><i>tworzenie i promocja produktów turystyki rekreacyjno – weekendowej w oparciu o tradycje gminy,</i></p> <p>W zakresie zagospodarowania przestrzennego i ochrony środowiska wskazano zadania:</p> <p><i>wspieranie działań w zakresie tworzenia szlaku turystyczno – przyrodniczego</i></p>		

Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
			<p><i>rzeki Prozny (w tym porządkowania przestrzeni publicznych na terenach rozwoju turystyki, podejmowania działań na rzecz poprawy jakości wody w rzece, likwidacji dzikich wysypisk, rewaloryzacji obiektów zabytkowych, wytyczenia szlaków turystycznych, ścieżek dydaktycznych i tematycznych)</i></p> <p>W dokumencie nie uwzględniono obszarów chronionych jakim są obszary Natura 2000.</p>		

Ryc. 9. Lokalizacja obszaru Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037 na załączniku graficznym do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Galewice – kierunki zagospodarowania polityka funkcjonalno – przestrzenna

2.5. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane

2.5.1. Typy siedlisk przyrodniczych

Kod	Nazwa polska	Identyfikator fitosocjologiczny	Pokrycie [ha]	Reprezentatywność	Pow. względna	Ocena stanu zachowania	Ocena ogólna	Stopień rozpoznania
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	-	6,45	B	C	B	C	Bardzo dobry
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	-	0,0	-	-	-	-	
*91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	-	0,0					

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

Typ torfowisk i młak soligenicznych o w miarę stałym, stabilnym i wysokim poziomie wód gruntowych bogatych w związki wapnia i magnezu, porośnięte przez różnorodne, geograficznie zróżnicowane, torfotwórcze zbiorowiska mszysto–niskoturzycowe (mechowiska), w części z wybitnym udziałem gatunków wapniolubnych, w tym rosnących poza zwartym zasięgiem geograficznym lub w pobliżu jego skraju. W Polsce występują w niższych położeniach górskich i na wyżynach oraz na nizinach, głównie w jego północnej części. W warunkach Polski torfowiska wykazują znaczne zróżnicowanie regionalne. Siedlisko, w oparciu o najnowsze wyniki badań (Wołejko i in. 2012) skrajnie zagrożone i w szybkim tempie zanikające. W Obszarze siedlisko występuje głównie w postaci dwóch kompleksów torfowiskowych, największy kompleks o powierzchni ok. 4,8 ha znajduje się południowo – wschodniej części obszaru. Na północ od niego znajduje się drugi kompleks torfowisk alkalicznych złożony z 4 płątów siedliska. Największy płąt ma powierzchnię około 1,3 ha, kolejne płąty mają powierzchnię: 0,14 ha, 0,09 ha a najmniejszy 0,07 ha. Ogólnie warunki wodne w obrębie siedliska są dobre. Wśród gatunku charakterystycznych występujących w tym obszarze, można wyróżnić: lipiennik

Loesela *Liparis loeselii*, kruszczyk błotny *Epipactis palustris*, wełnianka szerokolistna *Eriophorum latifolium*, dziewięciornik błotny *Parnassia palustris*, turzyca prosovata *Carex panicea*, kukulka krwista *Dactylorhiza incarnata*, kukulka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, skrzydlik paprociowaty *Fissidens adianthoides* oraz turzyca pchła *Carex pulicaris*, turzyca obła *Carex diandra*, bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*, próchniczek błotny *Aulacomnium palustre*.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: podstawowe, wg standardowego formularza danych – C, w oparciu o zweryfikowane dane - C

Ogólny stan zachowania siedliska w sieci Natura 2000 w regionie kontynentalnym, na podstawie wyników raportowania i monitoringu – dane GIOŚ: U1

Stan zachowania w obszarze: U1

Fot. 2. Siedlisko 7230 w obszarze Natura 2000 Torfowiska nad Prosną (fot. D. Horabik).

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria* – *Caricetea nigrae*)

Siedlisko to obejmuje torfowiska przejściowe, zasilane wodami częściowo pochodzącymi z opadów, częściowo ze spływów powierzchniowych. Poziom wód gruntowych w obszarze siedliska zazwyczaj jest zbliżony do poziomu gruntu i zazwyczaj stabilny. Cechą charakterystyczną siedliska jest słabe zróżnicowanie roślinności, zbiorowiska tworzone są na ogół przez kilka gatunków.

Szczegółowa inwentaryzacja terenowa w roku 2015 potwierdziła błędną w przeszłości identyfikację siedlisk. Wskazywane w SDF siedlisko 7140 w rzeczywistości reprezentuje siedlisko 7230. Z uwagi na duże zróżnicowanie siedliska 7230 w zależności od regionów jego występowania jest to częsty błąd, najczęściej dotyczy to płatów o charakterze przejściowym lub o zaburzonej fizjonomii. Wykonane zdjęcia fitosocjologiczne, a w szczególności zidentyfikowany typ zasilania wodami podziemnymi (wysięki wód naporowych o pH w przedziale 6,6-7,2) jednoznacznie wskazują na siedlisko 7230. Niemniej jednak należy wskazać, że w obrębie niewielkich płatów rzeczywiście odnotowano liczne gatunki charakterystyczne dla torfowisk przejściowych – głównie gatunki z rodzaju *Sphagnum*, co było prawdopodobnie główną przyczyną zaistniałej pomyłki. Płaty te często mają charakter pośredni pomiędzy torfowiskami alkalicznymi a przejściowymi co jest naturalną konsekwencją zachodzącej ewolucji biocenotycznej. Trudno jednoznacznie określić na ile proces ten jest efektem naturalnego wzrostu torfowiska i zachodzącej zmiany warunków hydrologicznych (wzrost oddziaływania wód opadowych i stopniowy zanik oddziaływania wód podziemnych) a w jakim stopniu efektem sztucznego obniżenia poziomu wód gruntowych i dominującej roli opadów.

W trakcie inwentaryzacji terenowej określono również zasięg siedliska 7230 w obszarze. Zgodnie z wynikami inwentaryzacji siedlisko 7230 zajmuje pow. 6,45 ha. Podawana wcześniej większa powierzchnia torfowiska wynika prawdopodobnie z włączenia części arealu jaki zajmują w rzeczywistości wilgotne łąki oraz zarośla olchowe.

Brak siedliska **7140** w obszarze.

***91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae* i olsy źródliskowe)**

W trakcie badań terenowych nie potwierdzono występowania siedliska 91E0 (wg SDF powierzchnia występowania powinna wynosić 0,48 ha). Prawdopodobnie jako siedlisko *91E0 zakwalifikowano występujące na znacznej powierzchni w obszarze olsy, które nie są siedliskiem Natura 2000. Olsy występują w północno – wschodniej części obszaru Natura 2000. Wąskiego pasa drzew i zarośli przylegających bezpośrednio do rzeki Prozny również nie należy traktować jako siedlisko łęgowe.

Brak siedliska w obszarze.

2.5.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Wielkość populacji		Jednostka liczebności	Ocena populacji	Ocena st. zach.	Ocena izolacji	Ocena ogólna
			Min.	Max.					
1903	Lipiennik Loesela	<i>Liparis loeselii</i>	28198	28198	area	C	C	C	C

1903 *Liparis loeselii* lipiennik Loesela

Liparis loeselii jest to bylina z rodziny storczykowatych, o żółtozielonej barwie osiągająca wysokość do 20 cm. Łodyga otulona pochwami liściowymi, na pędzie znajdują się dwa liście podłużnie eliptycznie lub podłużnie lancetowate, zaostrome. Kwiatostan składa się zazwyczaj z 3-8 żółtozielonych kwiatów, a owocem jest torebka. *Liparis loeselii* kwitnie od maja do sierpnia. Występuje na torfowiskach alkalicznych, rzadziej spotykany na torfowiskach przejściowych. W Polsce gatunek narażony na wyginięcie. Dotychczas odnotowano około 300 stanowisk w Polsce z czego do czasów współczesnych przetrwało ok. 150-170 stanowisk. Stanowisko w obszarze Torfowiska nad Prosną jest obecnie największym stanowiskiem *Liparis loeselii* w środkowej Polsce.

Obszar występowania lipiennika Loeselii w obszarze Natura 2000 Torfowiska nad Prosną objęty był w roku 2013 monitoringiem (GIOŚ), w wyniku przeprowadzonego monitoringu oceniono stan ochrony gatunku jako niezadowalający (U1), a stan ochrony gatunku w Polsce oceniono jako Zły (U2). Ponadto w trakcie monitoringu (2013) stwierdzono występowanie gatunków obcych: klonu jesionolistnego *Acer negundo*, kasztanowca pospolitego *Aesculus hippocastanum*, kolczurki klapowanej *Echinocystislobata*, nawłoci kanadyjskiej *Solidago canadensis*.

Fot. 3 *Liparis loeselii* lipiennik Loesela (fot. D. Horabik)

3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem

3.1 Rzeczywisty stan ochrony

Przedmioty ochrony objęte Planem									
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko*	Parametr stanu	Wskaźnik	Poprzednia ocena wskaźnika na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Obecna ocena wskaźnika wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena parametru na stanowisku wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX
1.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	I - kod GUID: 4aff (zdz. fit. P1, P2, P3)	Powierzchnia siedliska		XX	U1	U1	U1
				Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	FV		
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV		
					Gatunki dominujące	XX	U1		
					Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	XX	FV		
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV		
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV		
					pH	XX	FV		
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1		
					Stopień uwodnienia	XX	FV		
					Pozyskanie torfu	XX	FV		
					Melioracje odwadniające	XX	FV		
				Perspektywy ochrony		XX	FV		
2.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	II – kod GUID: 4581 (zdz. fit. P4)	Powierzchnia siedliska		XX	U1	U1	U1
				Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	FV		
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV		
					Gatunki dominujące	XX	U1		
					Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	XX	FV		
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV		
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV		
					pH	XX	XX		
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1		

Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037

Przedmioty ochrony objęte Planem									
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko*	Parametr stanu	Wskaźnik	Poprzednia ocena wskaźnika na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Obecna ocena wskaźnika wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena parametru na stanowisku wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX
					Stopień uwodnienia	XX	FV		
					Pozyskanie torfu	XX	FV		
					Melioracje odwadniające	XX	FV		
				Perspektywy ochrony		XX	FV	FV	
				Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV	
3.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	III – kod GUID: 9564 (zdj. fit. P5)		Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	FV		
				Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	U1	U1	
					Gatunki dominujące	XX	FV		
					Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	XX	U1		
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV		
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV		
					pH	XX	FV		
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1		
					Stopień uwodnienia	XX	FV		
					Pozyskanie torfu	XX	FV		
					Melioracje odwadniające	XX	FV		
				Perspektywy ochrony		XX	FV	FV	
				Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV	
4	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	IV- kod GUID: B511 (zdj. fit. P6,P7, P8)		Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	FV		
				Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	FV	U1	
					Gatunki dominujące	XX	U1		
					Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	XX	U1		
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV		
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1		
					pH	XX	FV		
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1		
					Stopień uwodnienia	XX	FV		
					Pozyskanie torfu	XX	FV		
					Melioracje odwadniające	XX	FV		

Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037

Przedmioty ochrony objęte Planem									
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko*	Parametr stanu	Wskaźnik	Poprzednia ocena wskaźnika na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Obecna ocena wskaźnika wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena parametru na stanowisku wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX
				Perspektywy ochrony		XX	FV	FV	
5	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	V- kod GUID: 59c3 (zdj. fit. P9, P10)	Powierzchnia siedliska		XX	U1	U1	
Struktura i funkcje				Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	U1	U1*		
				Gatunki charakterystyczne	XX	U1			
				Gatunki dominujące	XX	U1			
				Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	XX	U2			
				Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
				pH	XX	XX			
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
				Stopień uwodnienia	XX	FV			
				Pozyskanie torfu	XX	FV			
				Melioracje odwadniające	XX	FV			
Perspektywy ochrony					XX	FV	FV		

Ocena dla obszaru									
Lp.	Siedliska przyrodnicze /gatunek	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Poprzednia ocena wskaźnika na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Obecna ocena wskaźnika wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena parametru na stanowisku wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX
1	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzyc-	7230	I-V cały obszar: 4aff, 4581, 9564,	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV	
Struktura i funkcje				Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	FV	U1		
				Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
				Gatunki dominujące	XX	U1			
				Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	XX	U1*	U1	U1	

Ocena dla obszaru									
Lp.	Siedliska przyrodnicze /gatunek	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Poprzednia ocena wskaźnika na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Obecna ocena wskaźnika wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena parametru na stanowisku wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX
	cowisk i mechowisk		b511 59c3		Obce gatunki inwazyjne	XX	FV		
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1		
					pH	XX	FV		
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1		
					Stopień uwodnienia	XX	FV		
					Pozyskanie torfu	XX	FV		
					Melioracje odwadniające	XX	U1		
Perspektywy ochrony	XX	FV	FV						
2	<i>Liparis loeselii</i>	1903	Cały obszar a69e	Populacja	Liczebność	XX	FV	FV	U1
					Struktura		FV		
					Stan zdrowotny		FV		
				Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska	XX	FV	U1	
					Powierzchnia zajętego siedliska	XX	U1		
					Fragmentacja siedliska	XX	FV		
					Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą	XX	U1		
					Wysokie byliny/gatunki ekspansywne - konkurencyjne	XX	U1		
					Wysokość runi	XX	U1		
					Grubość wojłoku	XX	U1		
					Miejsca do kiełkowania	XX	U1		
				Stopień uwodnienia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony	XX	FV	FV		

*[uwaga dla wskaźnika: pokrycie i struktura gatunkowa mchów] – ocena stanu siedliska 7230 dla obszaru: w obrębie siedliska znajdują się tylko niewielkie płyty z dobrze rozwiniętą warstwą mszystą, nieliczne gatunki charakterystyczne dla siedliska 7230, wynika to jednak z lokalnych uwarunkowań terenowych - siedlisko wykształcone na płytkiej warstwie organicznej, odbiegające od standardowego typu siedliska 7230. Z uwagi na szczególną specyfikę tego siedliska wynikającą z lokalnych uwarunkowań stan ochrony oceniono jako niezadawalający (U1).

Raport z oceny stanu siedliska i gatunku znajduje się w załączniku nr 3 do niniejszej dokumentacji.

Kody GUID dla każdego stanowiska zgodnie z załącznikiem gisowym nr 4. Z uwagi na wymagania GIS największy płat siedliska 7230 został sztucznie podzielony na 4 płyty zgodnie ze stanowiskami.

Współrzędne poszczególnych zdjęć fitosocjologicznych dla siedliska 7230:

KOD GUID	Stanowisko	Nr zdjęcia fito	Współrzędne X	Współrzędne Y
84b72c52-4424-4c1f-93c2-4d59be3f4aff	I	P1	18° 11' 38,906" E	51° 22' 9,343" N
		P2	18° 11' 40,927" E	51° 22' 11,439" N
		P3	18° 11' 42,458" E	51° 22' 13,405" N
f7fad76f-92e2-4156-a8cb-c4a3ff3e4581	II	P4	18° 11' 44,534" E	51° 22' 14,712" N
c422f5ff-2a98-4a50-836f-6a0893d79564	III	P5	18° 11' 45,074" E	51° 22' 17,600" N
0ec5d021-2906-4236-a5bd-e4275186b511	IV	P6	18° 11' 41,331" E	51° 22' 16,087" N
		P7	18° 11' 40,466" E	51° 22' 13,977" N
		P8	18° 11' 40,822" E	51° 22' 10,387" N
3c24c70b-0b93-47f9-a7e5-183eac2e59c3	V	P9	18° 11' 44,858" E	51° 22' 35,426" N
		P10	18° 11' 46,333" E	51° 22' 35,389" N

3.2 Referencyjny stan ochrony

Przedmioty ochrony objęte Planem									
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Referencyjna ocena wskaźnika wg skali FV, UI, U2, XX	Referencyjna ocena parametru na stanowisku wg skali FV, UI, U2, XX	Referencyjny stan ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Referencyjny stan ochrony siedliska/gatunku w obszarze wg skali FV, UI, U2, XX
1.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	I - kod GUID: 4aff (zdz. fit. P1, P2, P3)	Powierzchnia siedliska		FV	FV	FV	FV
				Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	FV	FV		
					Gatunki charakterystyczne	FV			
					Gatunki dominujące	FV			
					Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV			
					pH	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	FV			
					Stopień uwodnienia	FV			
					Pozyskanie torfu	FV			
					Melioracje odwadniające	FV			
				Perspektywy ochrony		FV	FV		
2.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	II – kod GUID: 4581 (zdz. fit. P4)	Powierzchnia siedliska		FV	FV	FV	FV
				Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	FV	FV		
					Gatunki charakterystyczne	FV			
					Gatunki dominujące	FV			
					Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV			
					pH	XX			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	FV			
					Stopień uwodnienia	FV			
					Pozyskanie torfu	FV			

Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037

Przedmioty ochrony objęte Planem									
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Referencyjna ocena wskaźnika wg skali FV, UI, U2, XX	Referencyjna ocena parametru na stanowisku wg skali FV, UI, U2, XX	Referencyjny stan ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Referencyjny stan ochrony siedliska/gatunku w obszarze wg skali FV, UI, U2, XX
					Melioracje odwadniające	FV			
				Perspektywy ochrony		FV	FV		
3.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	III – kod GUID: 9564 (zdz. fit. P5)	Powierzchnia siedliska		FV	FV	FV	FV
				Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	FV	FV		
					Gatunki charakterystyczne	FV			
					Gatunki dominujące	FV			
					Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV			
					pH	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	FV			
					Stopień uwodnienia	FV			
					Pozyskanie torfu	FV			
					Melioracje odwadniające	FV			
				Perspektywy ochrony		FV	FV		
4	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	IV- kod GUID: B511 (zdz. fit. P6, P7, P8)	Powierzchnia siedliska		FV	FV	FV	FV
				Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	FV	FV		
					Gatunki charakterystyczne	FV			
					Gatunki dominujące	FV			
					Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV			
					pH	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	FV			
					Stopień uwodnienia	FV			
					Pozyskanie torfu	FV			
					Melioracje odwadniające	FV			

Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037

Przedmioty ochrony objęte Planem									
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Referencyjna ocena wskaźnika wg skali FV, UI, U2, XX	Referencyjna ocena parametru na stanowisku wg skali FV, UI, U2, XX	Referencyjny stan ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Referencyjny stan ochrony siedliska/gatunku w obszarze wg skali FV, UI, U2, XX
				Perspektywy ochrony		FV	FV		
5	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	V- kod GUID: 59c3 (zdj. fit. P9, P10)	Powierzchnia siedliska		FV	FV	FV	FV
				Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	FV			
					Gatunki charakterystyczne	FV			
					Gatunki dominujące	FV			
					Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	UI			
					Obce gatunki inwazyjne	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV			
					pH	XX			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	FV			
					Stopień uwodnienia	FV			
					Pozyskanie torfu	FV			
				Melioracje odwadniające	FV				
Perspektywy ochrony		FV	FV						

Ocena dla obszaru									
L.p.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Referencyjna ocena wskaźnika wg skali FV, UI, U2, XX	Referencyjna ocena parametru na stanowisku wg skali FV, UI, U2, XX	Referencyjny stan ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Referencyjny stan ochrony siedliska/gatunku w obszarze wg skali FV, UI, U2, XX
1	Górskie i nizinne torfowiska	7230	I-V cały obszar:	Powierzchnia siedliska		FV	FV		
				Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	FV			

Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037

	zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk		4aff, 4581, 9564, b511 59c3		Gatunki charakterystyczne	FV	FV	FV	FV
					Gatunki dominujące	FV			
					Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV			
					pH	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	FV			
					Stopień uwodnienia	FV			
					Pozyskanie torfu	FV			
					Melioracje odwadniające	FV			
					Perspektywy ochrony	FV			
2	<i>Liparis loeselii</i>	1903	Cały obszar a69e	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	FV
					Struktura	FV			
					Stan zdrowotny	FV			
				Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska	FV	FV		
					Powierzchnia zajętego siedliska	FV			
					Fragmentacja siedliska	FV			
					Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą	FV			
					Wysokie byliny/gatunki ekspansywne - konkurencyjne	FV			
					Wysokość runi	FV			
					Grubość warstwy nierozłożonych szczątków roślinnych (wojłok)	FV			
					Miejsca do kiełkowania	FV			
					Stopień uwodnienia podłoża	FV			
				Perspektywy ochrony	FV	FV			

4. Analiza zagrożeń

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia	Numer stanowiska
		Istniejące	Potencjalne		
1	<p>7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk</p> <p>1903 lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i></p>	A03.03 zaniechanie/brak koszenia	<p>H02.02 Zanieczyszczenie wód podziemnych</p> <p>J02.01 Melioracje osuszające</p> <p>J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych</p> <p>M01.02 susze i zmniejszenie opadów</p> <p>G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka</p>	<p>A03.03 Stopniowy, częściowy zanik siedlisk na skutek ekspansji drzew i krzewów w skutek zaniechania ekstensywnego użytkowania – koszenia – zagrożenie bezpośrednio dotyczy większości siedlisk otwartych.</p> <p>H02.02 Potencjalnie możliwe w skutek wystąpienia lokalnych katastrof drogowych, nieszczelnych szamb itp.</p> <p>J02.01 Obecnie zagrożenie praktycznie zostało wyeliminowane jednak skutki prowadzonych w przeszłości prac melioracyjnych obserwować można do dnia dzisiejszego. W przypadku pogłębienia rowów melioracyjnych lub prób wykopania zbiorników może dojść do obniżenia poziomu wód w obrębie torfowisk.</p> <p>J02.03 Regulacja rzeki Prosną (remont, melioracje, itp.) może wpłynąć znacząco na warunki wodne w Obszarze, poprzez spowodowanie szybszego odpływu wód z obszaru torfowisk, a tym samym prowadzić do osuszenia torfowisk.</p> <p>M01.02 Postępujące zmiany klimatyczne w dłuższym okresie czasu mogą doprowadzić do zmniejszenia opadów mających bezpośredni wpływ na zasoby i poziom wód podziemnych kształtujących charakter siedliska.</p> <p>G05 Położenie obszaru blisko zabudowań może sprzyjać wzmożonej ingerencji ludzi, powstawaniu wysypisk śmieci i innych zanieczyszczeń na obszarze.</p>	Cały obszar występowania siedliska 7230 (stanowiska I-V (4aff, 4581, 9564, b511, 59c3)) i gatunku 1903 (a69e)

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia	
2	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria</i> – <i>Caricetea nigrae</i>)			Nie dotyczy (brak siedliska)	
3	*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i> i olsy źródliskowe)			Nie dotyczy (brak siedliska)	

5. Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa stanu siedliska poprzez poprawę wskaźników parametru specyficzna struktura i funkcja: „gatunki dominujące”, „pokrycie i struktura gatunkowa mchów”, „gatunki ekspansywne roślin zielnych”, „ekspansja krzewów i podrostu drzew” oraz „melioracje odwadniające” ze stanu niezadawalającego (U1) na stan właściwy (FV). 2. Utrzymanie powierzchni siedliska na powierzchni nie mniejszej niż 6,45 ha. 	2027 r.
2	1903 lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa stanu niezadawalającego gatunku (U1) w kierunku właściwego (FV) poprzez poprawę stanu poszczególnych wskaźników parametru siedliska ze stanu niezadawalającego (U1) na stan właściwy (FV): powierzchnia zajętego siedliska, stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą, wysokie byliny/gatunki ekspansywne, wysokości runi, grubość wojłoku i miejsca do kiełkowania. 2. Utrzymanie powierzchni siedliska gatunku na powierzchni nie mniejszej niż 2,82 ha. 	2027 r.
3	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria</i> – <i>Caricetea nigrae</i>)	Nie dotyczy (brak siedliska)	
4	*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i> <i>glutinoso-incanae</i> i olsy źródłiskowe)	Nie dotyczy (brak siedliska)	

6. Ustalenie działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	Szacunkowe koszty (w tys. zł)
Dotyczące ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków					
1	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 1903 lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	(A1) Poprawa warunków świetlnych jako kluczowych czynników decydujących o specyficznej strukturze i funkcji siedliska Jednorazowe wycięcie nalotów drzew i krzewów z wyniesieniem biomasy poza obszar siedliska. Wycinkę należy prowadzić przy samej ziemi aby umożliwić w przyszłości koszenie. Termin: od 15 sierpnia do dnia 15 lutego następnego roku.	Obszar występowania siedliska i gatunku w obszarze Natura 2000 zgodnie z załącznikiem graficznym nr 5 do dokumentacji oraz mapą działań ochronnych stanowiącą załącznik graficzny nr 6, w obrębie działek ewidencyjnych: obręb nr 11 - Osiek, działki nr: 457/2, 456, 455, 454, wyłączyć najbardziej mokre fragmenty z otwartym lustrem wody.	Organ sprawujący nadzór na obszarem Natura 2000 w porozumieniu z właścicielem, dzierżawcą, posiadaczem lub zarządcą terenu.	1,0
2		(A2) Utrzymanie odpowiednich warunków hydrologicznych w przypadku konieczności przeprowadzenia prac konserwacyjnych W przypadku konieczności konserwacji/remontów sieci melioracyjnej należy hamować nadmierny odpływ wód w okresie suszy poprzez budowę remontowanych zastawek (2 szt.) Działanie nie będzie konieczne w przypadku gdy rowy nie będą pogłębiane i będą ulegać samoistnemu zarastaniu i wypłycaaniu	Zgodnie z załącznikiem graficznym nr 5 do dokumentacji oraz mapą działań ochronnych stanowiącą załącznik graficzny nr 6, w obrębie działek ewidencyjnych: obręb nr 11 - Osiek, działki nr: 748, 746	Organ sprawujący nadzór na obszarem Natura 2000 w porozumieniu z właścicielem, dzierżawcą, posiadaczem lub zarządcą terenu.	15,00

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	Szacunkowe koszty (w tys. zł)
3		<p>(B1) Poprawa stanu siedliska w zakresie parametru specyficzna struktura i funkcje.</p> <p><u>Działanie obligatoryjne</u> – cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zachowanie siedlisk przyrodniczych siedliska gatunków stanowiących przedmiot ochrony położonych na trwałych użytkach zielonych, - ekstensywne użytkowanie kośne. <p><u>Działanie fakultatywne</u> – cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego, jednak koszenie całej powierzchni wykonywać nie częściej niż raz na dwa lata, a koszenie wykonywać na wysokości 15 cm od gruntu. 	<p>Obszar występowania siedliska i gatunku w obszarze Natura 2000 zgodnie z załącznikiem graficznym nr 5 oraz mapą działek ochronnych stanowiącą załącznik graficzny nr 6, w obrębie działek ewidencyjnych: obręb nr 11 - Osiek, działki nr: 748, 743, 741, 457/2, 456, 455, 454, 453, 449, 448, 447, 446, 445/3, 445/2, 444/2 z koszenia wyłączyć najbardziej mokre fragmenty o charakterze trzęsawiska z otwartym lustrem wody</p>	<p>Właściciel, dzierżawca lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór na obszarze Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, w a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcy nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.</p>	10,0/rok
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych					
1	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i	<p>(C1) Monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony co 3 lata. Zgodnie ze standardami metodyki opracowanymi przez GIOŚ w ramach Państwowego Monitoringu</p>	<p>Wszystkie płaty przedmiotowego siedliska, wszystkie miejsca występowania gatunku zgodnie z załącznikiem nr 5 oraz mapą</p>	<p>Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.</p>	13,5

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	Szacunkowe koszty (w tys. zł)
	mechowisk 1903 lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	Środowiska (PMS)	działań ochronnych stanowiącą załącznik graficzny nr 6. W monitoringu należy uwzględnić wszystkie stanowiska I-V dla siedliska 7230: 18°11' 38,906" E 51° 22' 9,343" N 18° 11' 40,927" E 51° 22' 11,439" N 18° 11' 42,458" E 51° 22' 13,405" N 18° 11' 44,534" E 51° 22' 14,712" N 18° 11' 45,074" E 51° 22' 17,600" N 18° 11' 41,331" E 51° 22' 16,087" N 18° 11' 40,466" E 51° 22' 13,977" N 18° 11' 40,822" E 51° 22' 10,387" N 18° 11' 44,858" E 51° 22' 35,426" N 18° 11' 46,333" E 51° 22' 35,389" N oraz stanowisko monitoringowe GIOS dla lipiennika Loesela: 18°11'36,88" E 51°22'14,5"N		
Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.					
-	-	-	-	-	-

Wyjaśnienia:

W toku prac nad projektem planu zadań ochronnych w zadaniu ochronnym A1 (poprawa warunków świetlnych) usunięto działki nr 748, 743, 741, z uwagi na fakt, że Klub Przyrodników w ramach projektu pn. „Ochrona torfowiska alkalicznych (7230) południowej Polski” w porozumieniu z właścicielami gruntu wykonał działania ochronne w okresie zimowym 2016/2017. Przy założeniu, użytkowania kośnego tych działek, działanie polegające na usunięciu nalotów drzew i krzewów nie będzie konieczne do powtórzenia w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych. W odniesieniu do działek jednego z płatów siedliska 7230 o powierzchni ok. 9 arów zlokalizowanego częściowo na działkach: 453, 449, 448, 447, 446, 445/3, 445/2, 444/2 zrezygnowano z konieczności wykonywania działań ochronnych (A1) z uwagi na stale utrzymujący się wysoki poziom wody (fragmenty o charakterze trzęsawiska z otwartym lustrem wody).

7. Wskazania do dokumentów planistycznych

Lp.	Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (<i>Art. 28 ust 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody</i>)
1	<p>Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego, aktualizacja, uchwała nr LX/1648/10 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 września 2010 r.</p> <p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Galewice – uchwała Nr XXII/117/12 Rady Gminy Galewice z dnia 20 listopada 2012 r.</p>	<p>Utrzymać dotychczasową funkcję terenów ze względu na przedmioty ochrony w Obszarze Natura 2000.</p>
2	<p>Program ochrony środowiska dla gminy Galewice, uchwała nr XXVI/119/05 Rady Gminy Galewice z dnia 20 stycznia 2005 r.</p> <p>Strategia rozwoju gminy Galewice na lata 2014-2020, uchwała nr XXXVIII/209/14 Rady Gminy w Galewicach z dnia 14 marca 2014 roku</p>	<p>W przypadku aktualizacji w dokumentów należy uwzględnić fakt istnienia obszaru Natura 2000 oraz istniejące i potencjalne zagrożenia dla przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000.</p>

8. Przesłanki sporządzenia planu ochrony

Nie dotyczy

9. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic

Załącznik nr 7.

9.1 Projekt zmiany SDF

Lp.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
1	7140	-(wykreślenie)	Szczegółowa inwentaryzacja terenowa w roku 2015 potwierdziła błędną w przeszłości identyfikację siedlisk. Wskazywane w SDF siedlisko 7140 w rzeczywistości reprezentuje siedlisko 7230. Brak siedliska w obszarze.
2	*91E0	-(wykreślenie)	W trakcie badań terenowych nie potwierdzono występowania siedliska 91E0 (wg SDF powierzchnia występowania powinna wynosić 0,48 ha). Prawdopodobnie jako siedlisko 91E0 zakwalifikowano występujące na znacznej powierzchni w obszarze olsy, które nie są siedliskiem Natura 2000. Olsy występują w północno – wschodniej części obszaru Natura 2000. Jako siedlisko łąkowe nie należy również traktować wąski pas drzew i zarośli przylegający bezpośrednio do rzeki Prosną. Przy czym należy podkreślić, że brak siedliska w obszarze nie jest spowodowany jego zanikiem/wycięciem/zniszczeniem, a błędną identyfikacją siedliska. Siedliska *91E0 nigdy w obszarze Natura 2000 nie było.
3	1903 Jakość danych - M	1903 jakość danych -G	W trakcie prowadzonych prac inwentaryzacyjnych na potrzeby sporządzenia niniejszego planu zadań ochronnych wykonano szczegółową inwentaryzację , w tym m.in. gatunku liściennika Loesela.

9.2 Projekt zmiany granicy obszaru

Proponowany przebieg granicy na tle istniejących granic obszaru	Uzasadnienie do zmiany
Załącznik nr 8.	Korekta dotyczy zachodniej granicy obszaru Natura 2000. W trakcie I spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy, które odbyło się w ramach opracowania projektu plany zadań ochronnych dla przedmiotowego obsza-

	<p>ru zgłoszono wniosek przedstawicieli Urzędu Miasta Wieruszów o dokonanie korekty zmiany granic obszaru. Obecnie zachodnia granica obszaru Natura 2000 wchodzi nieznacznie na teren gminy Wieruszów, związane jest to z niedokładnością granic: administracyjnych gmin, granic działek ewidencyjnych oraz granicy obszaru Natura 2000. W dniu 21.09.2015 r. wpłynęło również pismo (znak ZN.6120.2.2015.JP) Burmistrza Wieruszowa z prośbą o dokonanie korekty granic obszaru Natura 2000.</p> <p>W związku z powyższym dokonano korekty zachodniej granicy obszaru Natura 2000, dociągając granicę obszaru do granicy działek ewidencyjnych znajdujących się na prawym brzegu rzeki Prosną i położonych całkowicie w obrębie ewidencyjnych gminy Galewice. Dokonana korekta granic spowodowała nieznaczne zmiany powierzchni obszaru Natura 2000 Torfowiska nad Prosną (z powierzchni z 95,55 ha na 93,16 ha). Korekta granic nie wpływa na przedmioty ochrony Obszaru jak również nie wpływa negatywnie na inne aspekty związane z zarządzaniem obszarem Natura 2000.</p>
--	---

10. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu.

Informacja o zamiarze przystąpienia do sporządzenia PZO dla obszaru Torfowiska nad Prosną PLH100037 została zamieszczona na stronie internetowej RDOŚ w Łodzi w dniu 31.07.2015 r. oraz na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Łodzi – Obwieszenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi (znak: WPN.6320.2.205.AM z dnia 31.07.2015 r.). Podano ją również do wiadomości w prasie regionalnej Tygodnik Powiatowy (wydanie z dnia 05.08.2015 r.). W dniu 21.08.2015 r. obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych (znak: WPN-I.6320.2.2015.AM.2 z dnia 21.08.2015 r.) zostało zamieszczone na stronie internetowej RDOŚ w Łodzi oraz na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Łodzi, jak również ukazało się w prasie (Tygodnik Powiatowy (z dnia 25.08.2015 r.). Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk w pracach nad tworzeniem projektu PZO. W tym celu RDOŚ w Łodzi wraz z Wykonawcą zorganizował dwa spotkania dyskusyjne, których tematem były zapisy w projekcie PZO.

W ramach prac nad projektem Planu został utworzony Zespół Lokalnej Współpracy (ZLW), składający się z przedstawicieli kluczowych grup interesu, czyli osób i podmiotów, których projekt Planu bezpośrednio dotyczy lub którzy mają wpływ na sposób realizacji ustaleń projektu Planu. W jego skład weszli także eksperci przyrodniczy oraz przedstawiciel podmiotu sprawującego nadzór nad obszarem, jak również wykonawcy projektu Planu. Spotkania dyskusyjne były spotkaniami otwartymi dla wszystkich zainteresowanych. Celem spotkań było wypracowanie wspólnej wizji ochrony przedmiotowego obszaru Natura 2000. Podczas prac nad planem dążono do połączenia obowiązku ochrony i wymagań przedmiotów ochrony, wykorzystując wiedzę naukową oraz informacje od lokalnych mieszkańców na temat obszaru, dbano również by uwzględnić potrzeby i dążenia osób oraz podmiotów działających na tym obszarze.

I spotkanie ZLW odbyło się w dniu 07.09.2015 r. w Urzędzie Gminy w Galewicach – sprawozdanie z I spotkania ZLW stanowi załącznik nr 9 do dokumentacji. Informacja o spotkaniu została rozesłana do grupy interesariuszy potencjalnie zainteresowanych spotkaniem oraz zamieszczona

na stronie internetowej RDOŚ w Łodzi w dniu 18.08.2015 r. W dniu 08.06.2016 r. w Wiejskim Domu Kultury w Osieku odbyło się II spotkanie ZLW połączone w wizją terenową w obszarze Natura 2000 – sprawozdanie z II spotkania ZLW stanowi załącznik nr 10 do dokumentacji.

Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405) został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do planu.

Informację o opracowaniu projektu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi podał do publicznej wiadomości poprzez publikację obwieszczenia z 5 maja 2017 r., znak: WPN.6320.1.2017.MCa. Obwieszczenie zostało wywieszane na tablicy ogłoszeń w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi oraz opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi w terminie od 8 maja 2017 r. do 5 czerwca 2017 r., oraz opublikowane w prasie regionalnej Tygodnik Powiatowy (wydanie z dnia z 10 maja 2017 r.).

11. Zestawienie uwag i wniosków

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
1	Załącznik nr 1 – projekt zarządzenie Pomiędzy granicą obszaru Natura 2000 a wykazem współrzędnych punktów jej załamania istnieją rozbieżności.	GDOŚ	Uwaga uwzględniona. Wygenerowano jeszcze raz współrzędne punktów załamania granicy.
2	Załącznik nr 2– projekt zarządzenie Brak legendy, nie wiadomo co oznacza czerwona linia.	GDOŚ	Mapa została wymieniona.
3	Załącznik nr 4 - lp. 1 i 2.– projekt zarządzenie Cel mało konkretny. Czy po 10 latach ma być osiągnięty FV dla parametru struktura i funkcja? Czy tylko dla wskaźników gatunki dominujące, charakterystyczne oraz występowania gatunków obcych.	GDOŚ	Uwaga uwzględniona. Cele działań ochronnych dla siedliska 7230 i gatunku 1903 zostały doprecyzowane.
4	Załącznik nr 5– projekt zarządzenie Działanie A1 – To działanie w PROW 2014-2020 jest jako fakultatywne. Może warto przemyśleć czy dać rolnikowi możliwość skorzystania z pakietu.	GDOŚ	Uwaga nieuwzględniona. Działanie jest konieczne do wykonania, przy czym w ramach prowadzonego na tym obszarze Natura 2000 projektu Life+ pn. Ochrona torfowisk alkalicznych (7230) południowej Polski” Klub Przyrodników w porozumieniu z właścicielami gruntu wykonał na części działek działania ochronne (usunięcie nalotów drzew i krzewów) w III/IV kwartale 2016 r. a dla pozostałych działkach wykona w III kwartale 2017 r.

5	<p>Załącznik nr 5 – projekt zarządzenie Działanie B1 – zgodnie ze stanowiskiem ARiMR powinno być: kośne, kośno – pastwiskowe i pastwiskowe, aby nie ograniczyć rolnikowi możliwości użytkowania gruntu.</p>	GDOŚ	<p>Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z zapisami w PROW „wymogi dla wariantu 4.6.1. i 5.6.1. Torfowiska – wymogi obowiązkowe” mówią wyłącznie o ekstensywnym użytkowaniu kośnym w danym wariantcie. Nie uwzględnia się użytkowania kośno – pastwiskowego i pastwiskowego. Najlepszą formą użytkowania w obrębie tego specyficznego siedliska przyrodniczego (7230) jest ekstensywnego użytkowanie kośne.</p>
6	<p>Obszar Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037 zajmuje powierzchnię 95,55 ha i jest w całości położony w granicach obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Prosną, w gminie Galewice. Granica obszaru Natura 2000 przebiega po rzece Prośnie tj. po granicach działek ewidencyjnych, jednak ze względu na niedokładność map znajdujących się w zasobach geodezyjnych, na załącznikach graficznych obszar przechodzi na teren gminy Wieruszów. W związku z powyższym prosimy o dokonanie korekty obszaru Natura 2000, tak aby przebiegał po granicy działek ewidencyjnych i prawym brzegu rzeki Prosną.</p>	<p>Burmistrz Wieruszowa, pismo z dnia 21.09.2015 r. znak: 6120.2.2015 r.</p>	<p>Uwzględniono.</p>

12. Literatura

1. Jarzombkowski F., Pawlikowski P. 2012. Krajowy program ochrony lipiennika Loesela *Liparis loeselii*. Wyd. Klub Przyrodników, Świebodzin.
2. Nowak Izabela. 2013. Torfowiska nad Prosną. W: Kurowski K.J. (red.) 2013. Obszary Natura 2000 w województwie łódzkim.
3. Pawlak Sławomir, Wilżak Tomasz. 2012. Walory przyrodnicze torfowisk „Pastwa” w dolinie środkowej Prosną. Przegł. Przyr. XXIII, 1(2012);3-20
4. Stańko R. Dorota H. 2015. Raport z oceny stanu siedlisk: 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk i gatunku: 1903 *Liparis loeselii*
5. Wolejko L. Stańko R., Pawlikowski P., Jarzombkowski F., Kiaszewicz K., Chapiński P., Bregin M., Kozub Ł., Krajewski Ł., Szczepański M. 2012. Krajowy program ochrony torfowisk alkalicznych (7230).Wyd. Klub Przyrodników, Świebodzin.
6. Lipiennik Loesela *Liparis loeselii* (1903). Wyniki monitoringu w latach 2013-2014. Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000.